

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Formy spolupráce na místní úrovni
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna Křivková**
Osobní číslo: **E19068**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Formy spolupráce na místní úrovni**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je charakterizovat možné formy spolupráce mezi obcemi, případně i vybranými subjekty podnikatelského či neziskového charakteru a analyzovat přínosy a možná úskalí spojená s touto spoluprací.

Osnova:

- Charakteristika obcí v ČR a jejich aktivit.
- Charakteristika vybraných forem spolupráce uplatňovaných na obecní úrovni.
- Charakteristika vybraných obcí, jejich aktivit a hospodářské situace.
- Analýza dopadu vybraných forem spolupráce na socioekonomickou situaci daných obcí.
- Zhodnocení daných forem spolupráce a návrh možných kroků k posílení této spolupráce.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **–**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.
KOUDELKA, Z. Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-335-3.
PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lucie Sobotková, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2022**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jan Černohorský, Ph.D. v.r.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2021

Prohlašuji:

Práci s názvem Formy spolupráce na místní úrovni jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.10.2022

Kristýna Křivková, v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala především vedoucí mé bakalářské práce paní Ing. Lucii Sobotkové, Ph.D. za odborné vedení, poskytnuté informace a čas strávený konzultacemi o mé bakalářské práci. Dále také děkuji představitelům jednotlivých obcí a skupině MAS Chrudimsko, konkrétně paní Ing. Michaele Matěnové a panu Davidu Chudomskému za poskytnutí informací a dokumentů a za čas strávený během rozhovorů.

ANOTACE

Předmětem bakalářské práce „Formy spolupráce na místní úrovni“ je zkoumání problematiky spolupráce obcí v České republice, zejména prostřednictvím místních akčních skupin. V úvodu práce jsou charakterizovány obce na území ČR a dále jsou definovány možné formy spolupráce na místní úrovni. Výzkumná část se zaměřuje na analyzování možných přínosů a úskalí spojených s touto spoluprací a navrhuje možné kroky k posílení spolupráce. V závěru práce je zpracována analýza přínosů a nákladů projektu výstavby cyklostezky v okrese Chrudim.

KLÍČOVÁ SLOVA

spolupráce, místní úroveň, obce, místní akční skupina, Chrudimsko

TITLE

Types of cooperation at the local level

ANNOTATION

The subject of the bachelor thesis "Types of cooperation at the local level" is the study of cooperation between municipalities in the Czech Republic, especially through local action groups. In the introduction, the municipalities in the Czech Republic are characterized and possible forms of cooperation at the local level are defined. The research part focuses on analyzing the possible benefits and pitfalls associated with this cooperation and suggests possible steps to strengthen cooperation. At the end of the work is an analysis of the benefits and costs of the project of construction of a cycle path in the district of Chrudim.

KEYWORDS

cooperation, local level, municipalities, local action group, Chrudim region

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CHARAKTERISTIKA OBCÍ V ČR A JEJICH AKTIVIT	10
1.1 ÚZEMNĚ SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ OBCÍ	10
1.2 ORGÁNY OBCE	12
1.3 PŮSOBNOST OBCÍ	13
1.3.1 <i>Samostatná působnost</i>	14
1.3.2 <i>Přenesená působnost</i>	14
2 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE UPLATŇOVANÝCH NA OBECNÍ ÚROVNI.....	17
2.1 FORMY SPOLUPRÁCE OBECNĚ	17
2.2 MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE NA REGIONÁLNÍ ÚROVNI	20
2.2.1 <i>Smlouva ke splnění konkrétního úkolu</i>	20
2.2.2 <i>Dobrovolný svazek obcí</i>	20
2.3 SPOLUPRÁCE OBCÍ SE SUBJEKTY V DANÉM ÚZEMÍ	24
2.3.1 <i>Místní akční skupiny (MAS)</i>	24
2.3.2 <i>Místní agenda 21</i>	27
2.3.3 <i>Partnerství veřejného a soukromého sektoru – Public-Private Partnership</i>	28
3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBCÍ, JEJICH AKTIVIT A HOSPODÁŘSKÉ SITUACE.....	30
3.1 MĚSTO CHRUDIM	30
3.2 MEDLEŠICE	33
3.3 MIKULOVICE	33
4 ANALÝZA DOPADU VYBRANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE NA SOCIOEKONOMICKOU SITUACI DANÝCH OBCÍ	34
4.1 MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA CHRUDIMSKO	34
4.1.1 <i>Strategie MAS Chrudimsko</i>	34
4.1.2 <i>Dopad jednotlivých aktivit na členské obce</i>	35
5 ZHODNOCENÍ DANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE A NÁVRH MOŽNÝCH KROKŮ K POSÍLENÍ TĚTO SPOLUPRÁCE	39
5.1 ZHODNOCENÍ SPOLUPRÁCE MAS CHRUDIMSKO	39
5.1.1 <i>Přínosy spojené s členstvím</i>	39
5.1.2 <i>Úskalí spojená s členstvím</i>	39
5.1.3 <i>Návrhy k posílení spolupráce a vize do budoucna</i>	40
5.2 COST-BENEFIT ANALÝZA PROJEKTU CYKLOSTEZKA CHRUDIM-MEDLEŠICE.....	41
5.2.1 <i>Plánované náklady a výnosy projektu</i>	41
5.2.2 <i>Finanční analýza</i>	42
5.2.3 <i>Ekonomická analýza – metoda čisté současné hodnoty</i>	45
5.2.4 <i>Určení beneficiantů</i>	46
5.3 DŮVODY REALIZACE PROJEKTU CYKLOSTEZKA CHRUDIM-MEDLEŠICE.....	50
5.3.1 <i>Hodnocení metodiky realizace projektu</i>	51
ZÁVĚR.....	53
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
SEZNAM TABULEK.....	60
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Spolupráce je základním a důležitým vztahem ve všech oblastech lidské společnosti. Umožňuje snadněji dosáhnout vytyčených cílů, než kdyby jednotlivec jednal samostatně a v případě účelnosti a efektivnosti má velmi pozitivní dopad na rozvoj daného území. Hraje proto nemalou roli i v rozvoji regionů, měst a obcí. Zajišťuje lepší kvalitu života obyvatel a zároveň má za úkol podpořit lokální a ekonomický rozvoj jak státu jako celku, tak všech jeho území.

Charakter osídlení ČR ke spolupráci na místní úrovni přímo vybízí, jelikož většina obcí, ať už menších či větších, nemá dostatek finančních prostředků, které jsou nezbytné k naplnění cílů dané obce. Jako základní cíle obce lze definovat uspokojování potřeb občanů a také poskytování lokálních veřejných statků. Při cestě k naplnění těchto cílů dochází k poměrně velkému množství problémů, a to zpravidla z finančních důvodů. Těmi jsou vysoké fixní i variabilní náklady v přepočtu na výstup a služby v podobě malého fiskálního společenství. Problém představuje také nedostatek personálu nebo nedostatečné vybavení technickou infrastrukturou. Všechny tyto faktory jsou nezbytné k zajištění perfektního samostatného a nezávislého fungování obce. Ta je v praxi vnímána především jako sociálně ekonomický systém, který je relativně stabilizovaný v čase a prostoru. Jelikož obce zpravidla nejsou schopny uspokojit potřeby svých občanů, jsou nuceny vytvářet sdružení a skupiny pro dosažení všech plánovaných cílů.

V České republice má buď stát, jakožto nejvyšší územní mocenská jednotka, případně přímo obec zpravidla jedinou možnost, jak s danou nepřijemnou situací naložit, a to výběrem vhodné formy spolupráce na místní úrovni.

Pro českou sídelní strukturu je charakteristická roztržitost. Tuto vesměs negativní situaci lze sledovat i u spolupráce na místní úrovni. Na našem území jsou zpravidla vytvářeny dobrovolné svazky obcí (dále jen DSO) a místní akční skupiny (dále jen MAS). V České republice se nachází poměrně velké množství svazků, které utvářejí silné celky ve funkčních mikroregionech a prokazují tak svou užitečnost. Hlavní otázkou je, jaké benefity přináší členství v těchto strukturách zapojeným municipalitám.

V současnosti bývají MAS upřednostňovány před DSO především z důvodu čerpání větších finančních obnosů. DSO mají častokrát problém s realizací kontinuálního financování. Pokud však není spolupráce soukromého, veřejného i neziskového sektoru dlouhodobě udržitelná, stává se v každém případě neefektivní a zbytečnou. Otázkou poté zůstává, zda jsou MAS skutečně zřizovány za účelem zkvalitňování života v mikroregionech, nebo zda jsou

pouze prostředkem pro získání finanční podpory z veřejného rozpočtu pro realizaci vlastních záměrů.

Jak již bylo výše zmíněno, problematika spolupráce na místní úrovni je značná, přesto však nedostatečně řešená.

Cílem bakalářské práce je tedy charakterizovat možné formy spolupráce mezi obcemi, případně i vybranými subjekty podnikatelského či neziskového sektoru a analyzovat přínosy a možná úskalí spojená s touto spoluprací.

1 CHARAKTERISTIKA OBCÍ V ČR A JEJICH AKTIVIT

Územní samospráva tvoří významnou součást veřejné správy a veřejného řízení. Má za úkol hájit veřejné zájmy, zastupovat občana a přiblížit se co nejlíže jeho potřebám. Vykonává na území České republiky dvě základní funkce. V rámci samostatné působnosti obce na úrovni územní správy a dále v rámci přenesené působnosti, na úrovni státní správy.

Z pohledu veřejné správy je město i obec samosprávné společenství občanů s vlastním majetkem a vlastními příjmy, s nimiž má právo samostatně hospodařit a za toto hospodaření přebírá plnou odpovědnost.

1.1 Územně správní členění obcí

Územně správní členění České republiky je zakotveno v zákoně č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu, který nabyl účinnosti v roce 2021. Území České republiky se pro výkon státní správy člení na obce (základní územní samosprávné celky) a kraje (vyšší územní samosprávné celky). Správní obvody kraje s výjimkou správního obvodu hlavního města Prahy jsou dále členěny na správní obvody obcí s rozšířenou působností, které jsou vymezeny výčtem území obcí a vojenských újezdů.

Postavení obcí je detailně ukotveno v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Zákon pojednává o postavení obcí v rámci samostatné i přenesené působnosti a o orgánech obce, kterým výkon přísluší. Postavení krajů je zakotveno v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích, ve kterém je v podobném rozsahu upraveno postavení krajů.

*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, utvářejícím územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je právnickou osobou, do jejichž vnitřních záležitostí je možné zasahovat pouze zákonem, veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.*¹ Hlavním cílem a účelem obce je pečování o všestranný rozvoj území a uspokojování potřeb svých občanů. Je žádoucí, aby za každých okolností chránila veřejný zájem obyvatel a neupřednostňovala zájmy jednotlivých orgánů obce před blahobytem společnosti jako celku.

Česká republika disponuje velmi bohatou sídelní strukturou. Dle údajů z ČSÚ (CZSO, 2021) se k 1. 1. 2021 v České republice nachází celkem 6 258 obcí, z toho 608 měst (27 statutárních) a 229 městysů.

(1) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích – obecní zřízení, v platném znění, § 2, odst. 1, 2.

Obce jsou v novověku vnímány jako základní stupeň samosprávy, který zabezpečuje pro své občany většinu statků a služeb. Vždy byly a jsou základem společnosti. Sdružují občany, kteří mají na jejím území bydliště a vyvíjejí zde své ekonomické aktivity. (Provazníková, 2015: 14)

Obecně je členíme podle dvou hledisek, konkrétně dle počtu obyvatel (někdy též dle historického významu či oprávnění), a dle činnosti úřadů. Na základě tohoto tvrzení je můžeme kategorizovat na obce, městyse, města, statutární města a hlavní město. Obec bývá v užším pojetí obecně chápána jako obec venkovského charakteru, také jako „ves“ či „vesnice“. Vyznačuje se nízkým počtem obyvatel a nízkou hustotou zalidnění. Odlišuje se od města především vnějším vzhledem. Z pohledu práva však přesná definice této nejnižší úrovně neexistuje, proto lze za obec pokládat obec, která není městysem ani městem. (Peková, 2012: 54-55)

V případě, že má obec ambice stát se městysem, není pro ni nezbytně nutné překročit minimální hranici počtu obyvatel, je však třeba podat návrh o změnu statusu do rukou předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Status je jí přidělen po rozhodnutí vlády. Městys je z hlediska své velikosti mezistupněm mezi vsí a městem a obec se jím může stát nově i bez historického kontextu. Obec se stává městem, pokud má alespoň 3 000 obyvatel a zároveň svou vlastní vůlí podá žádost do rukou předsedy Poslanecké sněmovny ČR po vyjádření vlády, stejně, jako bylo uvedeno v předchozím případě. Největší a nejdůležitější města v okrese se stávají statutárními městy. Jedná se o specifickou kategorii měst. Na území ČR se jich nachází 27 a mohou se členit na městské obvody, případně na městské části. Jsou samostatně spravovány a mají vlastní samosprávné orgány. Hlavní město Praha je specifické, jelikož se jedná o statutární město, samostatný kraj a zároveň samozřejmě hlavní město České republiky. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Obec je vymezena třemi základními znaky, a to jsou území, občané a působnost. Stěžejní je tzv. samostatná působnost, realizovaná v hranicích obce. Na území obce žijí občané s trvalým pobytem, nacházejí se zde také právnické osoby a podnikatelé – fyzické osoby se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce. Na rozhodování o dění v obci se velkou mírou podílí občané, buď přímo, například účastí na veřejných schůzích či dobrovolnou činností v komisích, anebo nepřímo, a to prostřednictvím volby zastupitelstva obce ve veřejných komunálních volbách. (Peková, 2019: 245)

1.2 Orgány obce

Orgány obce jsou utvářeny fyzickými osobami. Ústředním a nejdůležitějším kolektivním orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo. Jeho výjimečnost spočívá také konkrétní zmínkou v Ústavě České republiky (dále jen Ústava), o ostatních orgánech se přímo nezmiňuje. Do zastupitelstva jsou členové voleni přímou volbou, občany obce, kteří jsou oprávněni volit. Z řad členů zastupitelstva jsou následně voleny další orgány – rada obce a starosta. Volené orgány obce zajišťují výkon svých rozhodnutí prostřednictvím úředního aparátu. (Provazníková, 2015: 30)

Jejich primárním úkolem je rozhodovat za občana a ve prospěch občana. Výkon rozhodnutí v samostatné působnosti zajišťují výkonné orgány.

Rada obce je výkonným orgánem, tvořeným starostou a zvolenými členy zastupitelstva. Počet členů rady musí být lichý. Starosta stojí v čele obecního úřadu a je z výkonu své funkce odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta, popřípadě jiný člen zastupitelstva působí ve své funkci uvolněně nebo neuvolněně. Uvolněnému členu náleží za výkon funkce odměna. Starostu v případě jeho nepřítomnosti zastupuje místostarosta, popřípadě více místostarostů. (Rok v obci, 2015)

Orgánem, který zajišťuje primárně výkon přenesené působnosti obce a částečně i výkon samostatné působnosti obce, je obecní úřad. V jeho čele stojí starosta, následován místostarosty a tajemníkem. Funkce tajemníka může, ale nemusí být v dané obci zřízena, jelikož pravomoc vykonávat tuto funkci má také starosta obce. Tajemník působí v rámci obecního úřadu obligatorně, a to v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. V ostatních obcích může být funkce tajemníka ustanovena fakultativně. Obecní úřad vykonává úkony, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo, rada obce nebo starosta obce. Dále pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem. V dalším případě vykonává i přenesenou působnost s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.²

Posledními prvotními orgány, které je třeba zmínit jsou výbory a komise. Každá obec musí mít zastupitelstvem obce zřízen kontrolní a finanční výbor. Pokud v obci žije alespoň 10 % obyvatel, kteří se hlásí k jiné než české národnosti, je nezbytné zřídit také výbor pro národnostní menšiny. Celkový počet výborů je závislý na rozhodnutí zastupitelstva. Pro jednotlivé části obce mohou být zřízeny také osadní a místní výbory. Stejně, jako má

(2) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích – obecní zřízení, v platném znění, § 109 a § 110, odst. 1, 2, 3.

zastupitelstvo obce právo zřizovat výbory, má rada obce právo zřizovat komise. Komise jsou iniciativní a poradní orgány rady obce a mohou být rovněž zřízeny pro výkon přenesené působnosti. Nejedná se tedy o prvotní orgány obce, ale o orgány orgánů obce, ve kterých musí působit minimálně tři členové. Rozhodování se řídí pravidlem prosté většiny. (Peková, 2019: 255)

Za poradní orgán lze v širším pojetí považovat i veřejné schůze občanů, na nichž by občané měli být pravidelně seznamováni se záměry, činnostmi a hospodařením obce. Veřejné schůze mohou mít vliv na rozhodování v obci a umožňují zajistit názory a preference občanů při rozhodování o službách. Vedení obce tak získává ke svým rozhodnutím přímou vazbu, kterou může využít pro zlepšování úrovně řízení a hospodaření obce. Schůze mají potenciál zlepšovat také občanskou kontrolu.

Jednotlivé orgány obce mají různé druhy působnosti. Rozlišujeme především vyhrazenou působnost, jenž není možné převést na jiný orgán obce, a poté zbytkovou působnost, která se zaměřuje na záležitosti samostatné působnosti, je v kompetenci rady obce. Rada může zcela nebo zčásti svěřit rozhodování starostovi nebo obecnímu úřadu (omezeně i obecní policii). Ve výjimečných případech (především malých obcí), kde není zřízena rada obce, přechází kompetence na starostu. Zastupitelstvo obce má však moc si tyto záležitosti vyhradit a vztáhnout na sebe. (Peková, 2019: 255)

1.3 Působnost obcí

Obce získaly četný rozsah mnoha kompetencí a vykonávají řadu činností, které jsou stanoveny v zákoně o obcích a v jiných odpovídajících předpisech. Významné je poznamenat, že složitost a obsáhlost činností, které jsou v obci prováděny, jsou přímo vázány na schopnosti a znalosti představitelů obcí.

V rámci tzv. působnosti obce je daná obec při výkonu státní správy povolána k plnění určitého úkolu. Obecně lze působnost považovat za určitý vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činnosti, ve které obec realizuje svoji pravomoc. Pravomoc je poté definována jako souhrn oprávnění, jimiž je obec vybavena, a soubor právních povinností, jež jsou obci uloženy pro potřeby plnění úkolů obce. Charakter činnosti, respektive působnosti obce, vymezovaný v zákoně o obcích koresponduje s východisky ústavněprávní úpravy. (Koudelka, 2019: 40-41)

V ČR funguje tzv. smíšený systém veřejné správy, tj. každá úroveň územní samosprávy vykonává činnosti v samostatné působnosti a v přenesené působnosti (výkon státní správy).

Obce i kraje si většinu svých záležitostí spravují samy. V takovém případě jednají v rámci tzv. samostatné působnosti. Zároveň ale spravují záležitosti, které na ně deleguje stát (např. vydání občanského a řidičského průkazu či cestovního dokladu). V mnoha každodenních situacích je poměrně složité, avšak nezbytně nutné rozeznat pole působnosti obce, ve které právě jedná.

1.3.1 Samostatná působnost

Právo na samosprávu obce představuje subjektivní právo, jenž je zakotveno v Ústavě ČR. Stát může do samosprávy obce zasahovat pouze v mezích zákona, a to v případech nezbytně nutných, pokud je ochrana zákona ohrožena. Samostatná působnost obcí je zakotvena v § 7 Zákona o obcích č. 128/2000 Sb, který říká, že „*Obec spravuje své záležitosti samostatně a státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.*“

Tento fakt znamená, že žádné jiné právní prostředky nemohou limitovat rozsah samostatné působnosti.

Dle Koudelky (2019: 40-42) Ministerstvo vnitra ČR kontroluje výkon samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Jedná se zejména o záležitosti v odvětví uspokojování potřeb občanů, jako je bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy, vzdělání a celkový společenský a kulturní rozvoj včetně ochrany veřejného pořádku. V praxi by měl pak výkon samostatné působnosti představovat převažující náplň činnosti orgánů obce.

Samostatná působnost je plněna v záležitostech, o kterých obce mohou rozhodovat v rámci státem upravených pravomocí. Zároveň obce vykonávají veřejnou správu v samostatné působnosti.

1.3.2 Přenesená působnost

Orgány obce se při výkonu přenesené působnosti řídí zákony a dalšími právními předpisy, popřípadě též usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Svou roli při rozhodování hrají také návrhy opatření, popřípadě rozhodnutí krajského úřadu, učiněné podle zvláštního zákona v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti. Krajský úřad vykonává vůči orgánům obcí ve věcech přenesené působnosti odbornou pomoc. (Kadeřábková, 2012: 21)

Dle míry přenesené působnosti jsou obce rozděleny do tří základních kategorií. Pro výkon v rámci přenesené působnosti jim je následně vytvořen územní obvod. V první řadě se jedná o obce prvního typu, takové obstarávají základní rozsah přenesené působnosti výlučně na svém území a pouze v případě, že jim byla taková funkce udělena. Zpravidla bývají označovány jako „obce s běžným obecním úřadem“. Za druhé zákon pojednává o obcích druhého typu, které mají pověřený obecní úřad (POU). Tyto obce mají více pravomocí a povinností, které zajišťují správu vnitřních a vnějších záležitostí nejen pro svou obec, ale i pro obce pod tuto obec svěřené. Na rozmezí obcí prvního typu a obcí druhého typu (POU), pak můžeme rozlišovat ještě obce s matričními a stavebními úřady, jejichž územní působnost je díky frekventovaným správním agendám upravena odlišně speciálními zákony. Ve většině případů však agenda matričních a stavebních úřadů spadá do přenesené působnosti. Pro doplnění kategorizace působností je třeba zmínit také obce, které vydávají ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy, a obce, provádějící vidimaci a legalizaci. Nakonec rozlišujeme obce třetího typu, jenž nazýváme obcemi s rozšířenou působností (ORP). Na území ČR se jich evidovává celkem 205 a jsou zřizovány za účelem spravování ještě většího území než POU. (Sedláček, 2015)

Obce od státu získávají na plnění úkolů finanční prostředky. V mnoha případech se však nabízí otázka, zda jsou schopny z obdržených prostředků zajistit výkon určitých úkolů v přenesené působnosti.

Jelikož jsou obdržené prostředky z drtivé většiny považovány za nedostatečné, obce nejsou schopny vykonávat danou činnost vlastními silami. Dle Mateje (2017) se jako vhodný příklad nedostatečné podpory nabízí transfery přijaté obcemi z centrální úrovně, konkrétně pak z MŠMT. Prostředky do oblasti školství jsou následně získávány prostřednictvím rozpočtového určení daní (RUD). Významně výkon obcí poznamenal též prudký pokles příspěvků na výkon státní správy po roce 2010. Z původních 10,1 mil. Kč obce obdržely pouze 8,4 mil. Kč. Přestože byl v posledních letech příspěvek valorizován o celkových 15 %, stále se nachází na nižší hranici, konkrétně na 9,6 mil. Kč.

Dalším podstatným důvodem pro delegování pravomocí obce může být i nedostatek vhodných pracovníků s potřebným vzděláním a kvalifikací na daném území. Obce proto uzavírají veřejnoprávní smlouvu, pod dohledem krajského úřadu, jejímž prostřednictvím delegují práva a povinnosti na jinou obec ve stejném obvodu, která za ně bude nezbytnou agendu vykonávat. Obec, která tento závazek převezme má dle zákona nárok na úhradu nákladů spojených s výkonem přenesené působnosti.

Rozdělení výkonu přenesené působnosti do většího počtu orgánů s sebou pochopitelně přináší i zvýšení nákladů na personální zajištění funkcí v obci. Funkce s sebou z pochopitelných důvodů přináší i určité oprávnění či povinnost. Přehled základních kompetencí je uveden v následující tabulce č.1.

Pokud je však povinností obce spravovat území větších rozměrů, jsou zvýšené náklady břímě, které jsou samosprávy ochotné nést. Jedním z důvodů je fakt, že pověření úředníci nemohou z časových důvodů zajišťovat agendu velkého množství případů, přestože mají dostatečnou kvalifikaci a jsou specialisty v oboru, naopak v některých případech musí specialisté na danou pozici rezignovat. Při neexistenci výkonného orgánu musí tak danou funkci zajistit starosta obce. To může přivodit problémy z hlediska odlišného právního postavení starosty. V tomto okamžiku se zvyšuje potenciál možné korupce v samosprávě, jelikož činnost volených orgánů a rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob jsou úzce propojeny. Starosta či ostatní orgány mohou mít tendenci prosazovat vlastní zájmy před blahobytem společnosti.

Tabulka 1: Základní kompetence obcí

Oprávnění v samostatné působnosti	Povinnosti v přenesené působnosti
Vybírání místních poplatků	Přestupkové řízení
Podílení se na správě poplatků a daní	Krizové řízení
Zřizování orgánů obcí	Koncepční činnost
Oprávnění vydávat právní akty	Sociální oblast
	Doprava
	Volby, referenda
	Poskytování informací
Povinnosti v samostatné působnosti	Vydávání stanovisek
Zajišťovat požární ochranu	Vydávání povolení
Povinnost vést kroniku	Poskytování součinnosti
Zajišťovat požární ochranu	Ochrana životního prostředí a přírody

Pramen: (Binek a kolektiv, 2010: 8).

2 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE UPLATŇOVANÝCH NA OBECNÍ ÚROVNI

2.1 Formy spolupráce obecně

Veřejná správa ČR a její systém včetně charakteru sídelní struktury značně ovlivňuje spolupráci na místní úrovni a taktéž možnost obcí spolupracovat na různých činnostech. Spolupráce na místní úrovni jsou základem pro výsledný dlouhodobý vývoj na daném území, a kromě potenciálu mohou přinášet i určitá omezení. Charakter a intenzita partnerství jsou následně ovlivněny vztahy jednotlivých subjektů k příslušnému území, sociálním kapitálem i institucionalizovanou podporou vytváření a rozvíjení partnerství ze strany samotných obcí ve vztahu k vytváření rozvojových programů a projektů na úrovni obcí. Právo obcí vzájemně spolupracovat je možné nepřímo odvodit již z jejich základního poslání při výkonu samosprávy. Princip partnerství je nedílnou součástí rozvoje obcí, který umožňuje jak po legislativní, tak po institucionální stránce vstup co možná největšího počtu partnerů do správy obce a zajištění tak ekonomického, sociálního a kulturního rozvoje života v obci. Jedním z cílů této spolupráce je tedy schopnost si navzájem naslouchat, sdílet informace a zkušenosti, respektovat se navzájem a přijímat případné návrhy a názory od ostatních členů společenství. (Khendriche Trhlínová, 2014: 161)

Právní úprava problematiky spolupráce na místní úrovni vyplývá ze zákona č.128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. „*Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Na spolupráci mezi obcemi nelze užít ustanovení občanského zákoníku o spolku a o smlouvě o společnosti*“⁽³⁾. Dle Jetmara (2019) dává zákon v tomto směru přednost dobrovolným svazkům obcí před ostatními právními úpravami. To však neznamená, že by obce nemohly uzavírat při spolupráci i jiné typy smluv či společně zakládat právnické osoby.

Spolupráce je založena na základě právního dokumentu – smlouvy, která stanovuje, že majetek, získaný společným výkonem obcí se stává společným pro všechny obce, které jsou ve smlouvě uvedeny. Oproti tomu, Místní akční skupiny spojují neziskové organizace, soukromou i veřejnou sféru na místní úrovni. MAS fungují na základě neziskového charakteru a jsou zřizovány primárně za účelem uspokojování potřeb místních aktérů. Nespornou výhodou přináší

(3) Zákon 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, §46 a §47

právě propojení napříč sektory, jelikož ne každý sektor je schopen sám o sobě naplnit potřeby všech občanů dané obce.

Sdružování obcí může probíhat zpravidla dvěma způsoby – koordinovaně, prostřednictvím legislativy, kdy jsou obce podporovány finančně ze strany státu anebo nekoordinovaně, při spontánním řešení daného specifického problému sousedních obcí. (Khendriche Trhlínová, 2014: 137)

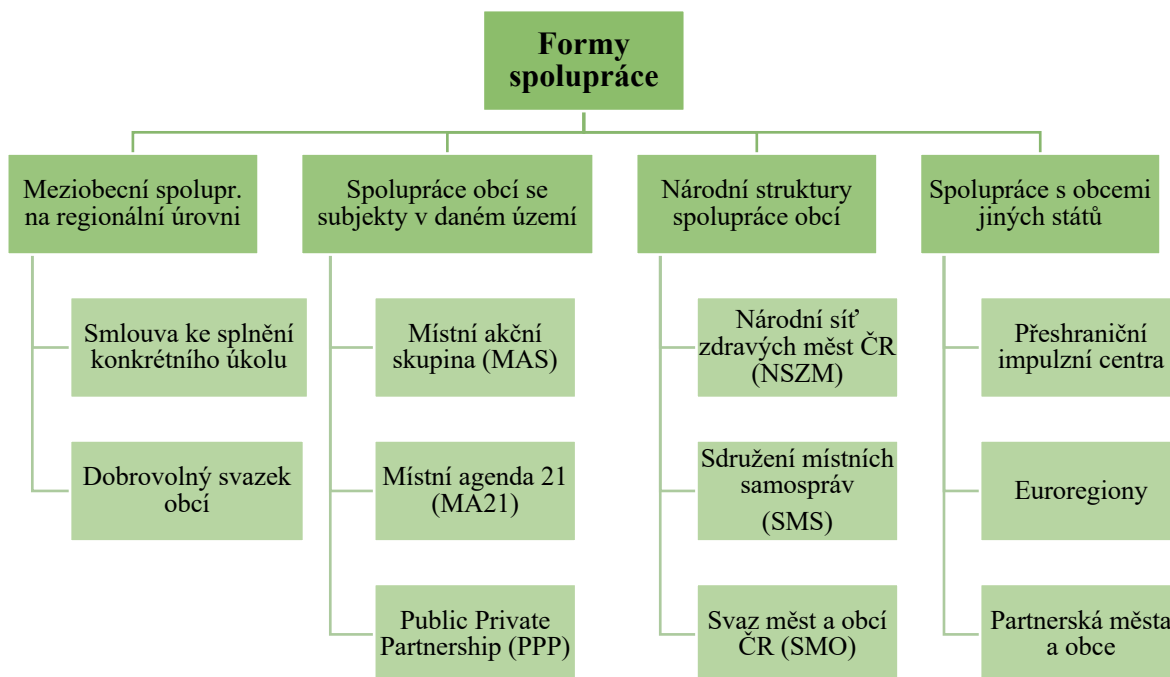
Spolupráce mezi obcemi je možné realizovat několika způsoby. Obecnějším členěním se rozumí přiřazení jednotlivých forem spolupráce k formám právním, přičemž základním rozlišovacím hlediskem jsou zúčastněné subjekty. Vztahy mezi konkrétními formami spolupráce a právními formami spolupráce jsou porovnány v následující tabulce č. 2. Obrázek č. 1 níže pak poskytuje přehlednější náhled na jednotlivé formy spolupráce.

Tabulka 2: Právní formy spolupráce obcí

Právní forma	Subjekty	Zákon	Konkrétní formy
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	pouze obce	o obcích	-
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	pouze obce	o obcích	svazky obcí
Obchodní společnost	FO i PO	o obchodních společnostech a družstvech	-
Zájmové sdružení právnických osob	FO i PO	občanský zákoník	euroregiony, sdružení obcí, MAS, Svaz měst a obcí ČR, Národní síť zdravých měst
Spolek	FO i PO	občanský zákoník	MAS, Svaz měst a obcí ČR

Pozn.: FO – fyzická osoba, PO – právnická osoba, MAS – místní akční skupina, Zájmové sdružení PO stále existují, od roku 2014 už však nevznikají nová

Pramen: Upraveno dle (Galvasová, 2008: 63).

Obrázek 1: Formy spolupráce obcí

Pramen: Upraveno dle (Galvasová, 2008: 63).

Spolupráce obcí je však možné členit i dle její formy na základě formálnosti či neformálnosti, dle okruhu a velikosti participujících členů, jimiž mohou být jak pouze obce, a to v případě čisté meziobecní spolupráce, tak i statní subjekty včetně organizačních složek či příspěvkových organizací státu, ziskově orientované subjekty a neziskové organizace, jejichž postavení a činnost je upravena soukromým právem, či veřejné subjekty. Výjimkou není ani členění dle tematicky sledovaného účelu v případě řešeného úkolu či definování funkce z hlediska časového omezení, a to na dobu určitou, neurčitou či do splnění účelu spolupráce. Vedle všech výše uvedených formálních spoluprací je stále nejhojněji se vyskytující interakcí spolupráce neformální. Vhodným příkladem lze uvést zapůjčení komunální techniky, opravy farních nemovitostí – kostelů, či soutěže v obcích. (MVČR, 2020: 6)

2.2 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

2.2.1 Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

První formou sdružení obcí je sepsání smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, která začala být hojně využívána na počátku 21. století. Jedná se tedy o poměrně nový typ spolupráce. Stala se jednou z nevíce využívaných forem spolupráce a týká se přibližně 50 % obcí na české území. Smlouva je sepsána písemnou formou na dobu určitou či neurčitou a schvalují ji zastupitelstva příslušných obcí. Založit ji mohou pouze obce, konkrétně dvě a více obcí. Předmětem smlouvy nesmí být vznik právnické osoby. Konkrétní úkol spadá do samosprávné působnosti obce, avšak jeho plnění přesahuje hranice obce a má dosah i do obcí okolních. V konkrétním případě se jedná o zajištění hromadného sběru, odvozu domovního odpadu, či vybudování stavby určené ke společnému užívání. (Galvasová, 2007: 33)

2.2.2 Dobrovolný svazek obcí

Druhou formou spolupráce jsou dobrovolné svazky obcí, dále jen DSO, které představují specifickou formu a vznik rozpočtu územního samosprávného celku. Jsou zřizovány primárně za účelem ochrany a prosazování společných zájmů obcí, mezi které se řadí zabezpečování úkolů v oblasti školství, sociální péče, kultury, zdravotnictví, rozvoj společné koncepce cestovního ruchu, budování technické infrastruktury, rozšiřování a zdokonalování systému veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, správa majetku obcí a lesů, či správa domovního a bytového fondu. Společné zajišťování služeb může přispívat také nejen ke snižování nákladů v oblastech výše zmíněných, ale také posiluje solidaritu mezi obcemi a pocit sounáležitosti s širším územím nebo regionem. Úspěšné fungování DSO může být jedním z diferencujících faktorů v rozvoji obcí měst a regionů. (Provazníková, 2015: 226) (Khendriche Trhlínová, 2014: 160)

Stejně jako v předchozích případech mohou být členy DSO pouze obce. Ty následně zakládají právnickou osobu veřejného práva, s čímž je spojena zvýšená transparentnost a odlišné požadavky odpovídající zajišťování veřejných služeb a nakládání s veřejnými prostředky. Zřízená právnická osoba sestavuje rozpočet a hospodaří se svým majetkem. Majetek jednotlivé obce buď vkládají do společného vlastnictví, anebo ho buduje přímo svazek, a to konkrétně svou vlastní činností. Finanční systém DSO funguje v základu v podobném režimu, jako je tomu u obcí, tzn. že se řídí zákonem o obcích, především právním ustanovením § 49 a násl. a dále zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

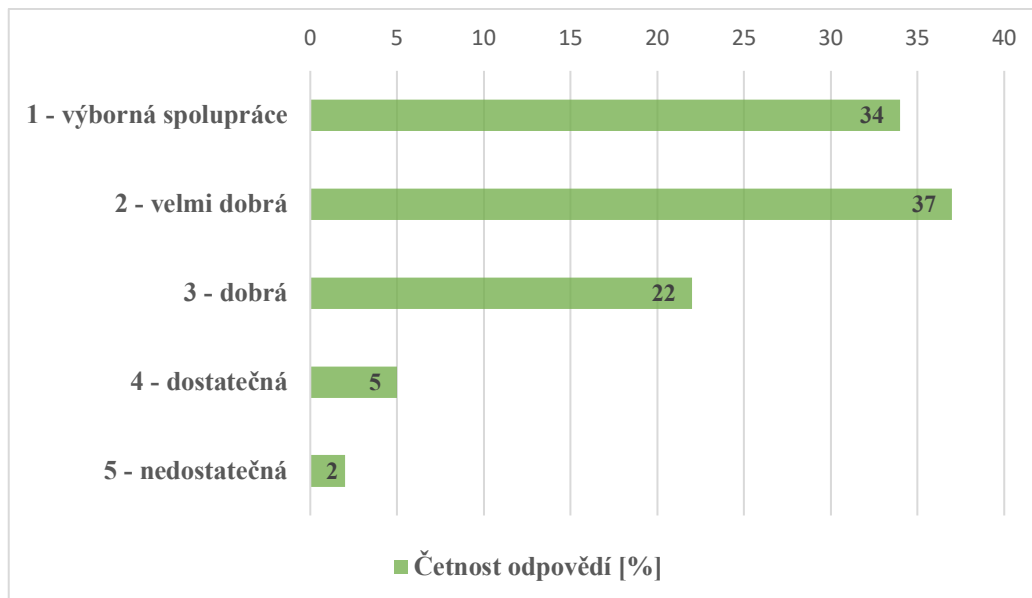
Spolupráce mezi obcemi a městy může být též realizována v souladu s občanským zákoníkem. Vznik DSO je uskutečněn na základě zápisu do rejstříku svazků obcí vedeného příslušným krajským úřadem. Do tohoto rejstříku je nutné zaznamenávat také veškeré změny týkající se aktualizace stanov, které jsou rozebrány v následujícím odstavci. Typickým příkladem změn je přijetí nových členských obcí, úprava předmětu činnosti či doplnění organizační struktury DSO. (Provazníková, 2015: 226-227), (Jetmar, 2019: 347), (Khendriche Trhlínová, 2014: 158)

Jednou z předních podmínek pro správné fungování DSO je schvalování stanov, které upravují z hlediska hospodaření především majetek svých členů, zdroje příjmů, způsob rozdělení zisku, podíl členů na úhradě ztráty a podmínky přistoupení k DSO a následné vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkových podílů. Majetek, který je již jednou vložen do DSO, zůstává v majetku příslušných obcí. Oproti tomu majetek, který získal DSO svojí činností, se stává vlastnictvím DSO a je následně vypořádán dle schválených stanov. Každý kalendářní rok se majetek a hospodaření svazku přezkoumává příslušným krajským úřadem či auditorem. Výsledek přezkoumání je následně předložen zastupitelstvu členských obcí. Veškeré aktivity svazku jsou následně financovány z dotačních zdrojů z jiných úrovní veřejných rozpočtů a z úvěrů. (Provazníková, 2015: 227)

Společné financování vybraných služeb lze pokládat za horizontální typ spolupráce, na bázi dobrovolnosti, setkáváme se zde však i s vertikální spoluprací, a to v případě uzavření partnerství mezi centrální obcí a dalšími spádovými okolními obcemi. Problémem DSO však bývá závislost jejich fungování a aktivit na jednotlivých politických reprezentantech a osobnostech, které stojí v čele vedení místních samospráv. Výměna ve vedení obce může následně vést k oslabení iniciace partnerských aktivit jednotlivých místních samospráv a v konečném důsledku až k rozpadu svazku, popřípadě k vystoupení obcí z těchto svazků. (Khendriche Trhlínová, 2014: 158-159)

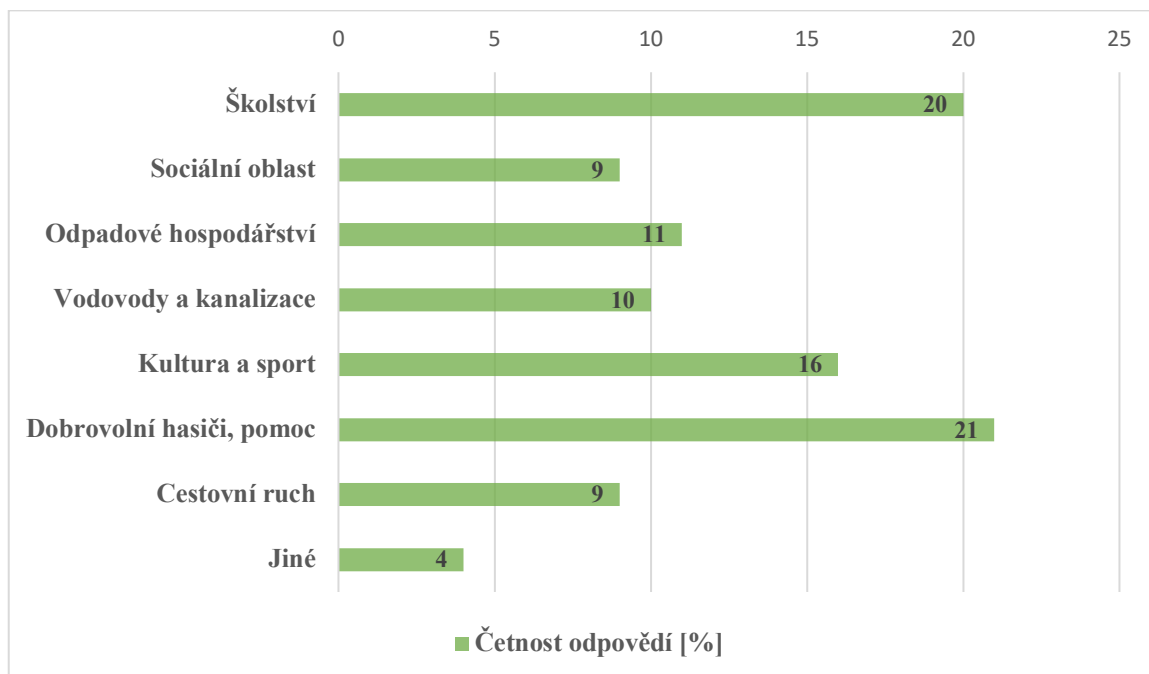
V rámci dotazníkového šetření projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR správních obvodů a obcí s rozšířenou působností v roce 2019 (dále jen projekt), byl uskutečněn průzkum efektivnosti spolupráce mezi sousedními obcemi. Projektu se zúčastnilo celkem 5 200 starostů a starostek, kteří poskytli perspektivní názor, osobní zkušenosti a pohled na stávající stav rozvoje spolupráce v jednotlivých územích ORP. V realizovaném projektu byly porovnány také nejvhodnější formy spolupráce, preferované způsoby financování DSO či největší bariéry, které se mohou během spolupráce objevit. O potenciálu spolupráce hovoří dle Jetmara (2019) jasně také fakt, že bezmála 3/4 oslovených starostů zhodnotilo stávající úroveň spolupráce jako velmi dobrou až výbornou (34 %).

Vybrané grafy týkající se hodnocení spolupráce mezi sousedními obcemi a tematického zaměření spolupráce se sousedními obcemi, jsou k dispozici níže na obrázku č. 2 a obrázku č. 3:

Obrázek 2: Hodnocení spolupráce mezi sousedními obcemi

Pramen: Peková, J. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019: 349.

Obrázek 3: Tematické zaměření spolupráce se sousedními obcemi

Pramen: Peková, J. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019: 350.

Z průzkumu vyplývá, že největší smysl a potenciál nalézají obce ve spolupráci v oblasti školství, sportu, kultury a vzájemné pomoci (tzn. spolupráce dobrovolných hasičů při živelních pohromách). Naopak relativně nižší význam spolupráce přikládají tázaní starostové záležitostem v otázce svozu komunálního odpadu, zabezpečení vodovodů, kanalizace či sociální péče. Hlavním důvodem pro nevyužití těchto možností je věcná složitost nalézání podobných společných zájmů v daných oblastech, a také nižší ochota řešit tyto záležitosti společně, jako celek. Tematické zaměření spolupráce obcí je úzce spjato také s volbou nejvhodnější formy spolupráce. V ohledu na zabezpečování co možná nejširšího všestranného rozvoje území označilo dle Jetmara zhruba 30 % starostů spolupráci na úrovni stávajícího mikroregionu jako neefektivnější, na stejné úrovni důležitosti považují starostové i neformální spolupráci mezi obcemi, jelikož základní podstata obce je schopnost spolupráce se svým okolím. Schopnost spolupráce obcí je odvozena od výše finančních prostředků, které územní celky od státu dostávají. Zhruba 35 % všech starostů však hodnotí státní podporu jako zcela nedostatečnou, což v konečném důsledku způsobuje finanční tíseň svazků. Jedná se tedy o hlavní bariéry pro smysluplnou spolupráci na místní úrovni. Z průzkumu vyplývá, že nejtypičtější zdroj peněžních prostředků tvoří pravidelné členské příspěvky, které slouží k zajištění činnosti těchto svazků a fakticky umožňují jejich samotnou existenci. Členské příspěvky však nepokryjí rozvinutí vlastních aktivit svazků, které se tak musí spoléhat na profinancované dotace. Následně jsou svazky odkázány na zdroje finančních prostředků z vlastní činnosti. Nedostatečné právní ukotvení a nepřehledná legislativa DSO práci též neulehčuje. Vzhledem ke skutečnosti, že aktivity realizované na úrovni DSO přinášejí značný užitek a přispívají k intenzivnějšímu a vyváženému rozvoji nejen samotných obcí, ale také širšího regionu, bylo by vhodné, kdyby stát a státní instituce přinášely různé motivační ekonomické i informační nástroje pro vzájemnou podporu obcí. Prostor pro zlepšení i inspiraci může Česká republika nalézt například u sousedních států, jmenovitě u Německa a Rakouska, kde je místní úroveň spolupráce obcí posunuta o několik úrovní výše. (Jetmar, 2019: 349–354), (Khendriche Trhlínová, 2014: 159)

Jako vhodný příklad lze uvést sousední Bavorsko, které je jasným příkladem toho, že jak mikroregiony tvořené několika obcemi, tak velká regionální sdružení, jenž jsou koordinátory rozvojových strategií, mohou působit paralelně vedle sebe a navzájem si nekonkurovat. Jedná se především o umístování zahraničních investic a celkový ekonomický rozvoj dané oblasti.

Ať už se jedná o DSO monotematické či polyfunkční, jejich počet působící v jednotlivých krajích se značně liší. Jsou území, kde nenalezneme žádné svazky, naopak máme region SO ORP Znojmo, ve kterém se nachází svazků rovnou 26.

2.3 Spolupráce obcí se subjekty v daném území

2.3.1 Místní akční skupiny (MAS)

Místní akční skupiny, dále jen MAS, lze považovat za rovné, formálně institucionalizované partnerství mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem, jehož cílem je realizace projektů zaměřených na podporu dlouhodobého zlepšování kvality života ve venkovských oblastech. Stěžejními faktory pro správné fungování MAS jsou jasně vymezené základní struktury, organizační řád a právní subjektivita. Z hlediska právní subjektivity rozlišujeme občanské sdružení či zájmové sdružení právnických osob. Součástí formálního fungování MAS je také registrace těchto sdružení u Ministerstva vnitra ČR. Založení MAS se vyznačuje specifickými podmínkami, které je nezbytně nutné dodržovat. Velikost jednotlivých MAS je omezena 100 000 obyvateli, zároveň nesmí být do území MAS zahrnuta obec s více než 25 000 obyvateli. Charakterem by měla tedy odpovídat venkovskému prostředí. Pro zajištění rovnoprávného postavení partnerů je zapotřebí, aby zástupci veřejné správy tvořili maximálně 50% členské základny. Druhou polovinu MAS by měla tvořit nezisková organizace, popřípadě podnikatelský sektor, který má sídlo v příslušné lokalitě. (Khendriche Trhlínová, 2014: 160-162), (Kadeřábková, Peková, 2012: 180-181)

Z hlediska organizační struktury má v MAS nejvyšší postavení společná schůze zakladatelů. Dalšími povinnými orgány jsou správní rada, dozorčí rada a ředitel. Ve smyslu zakladací listiny zřizuje společná schůze další orgán, kterým je organizační složka zpravidla s vnitřní rozhodovací pravomocí podle zakladatelské smlouvy a statutu. MAS jakožto organizační složka má své vlastní orgány. Nejvyšším je valná hromada, dále pak programový výbor (rozhodovací orgán), výběrová komise (výběrový orgán) a vedoucí zaměstnanec pro realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje.

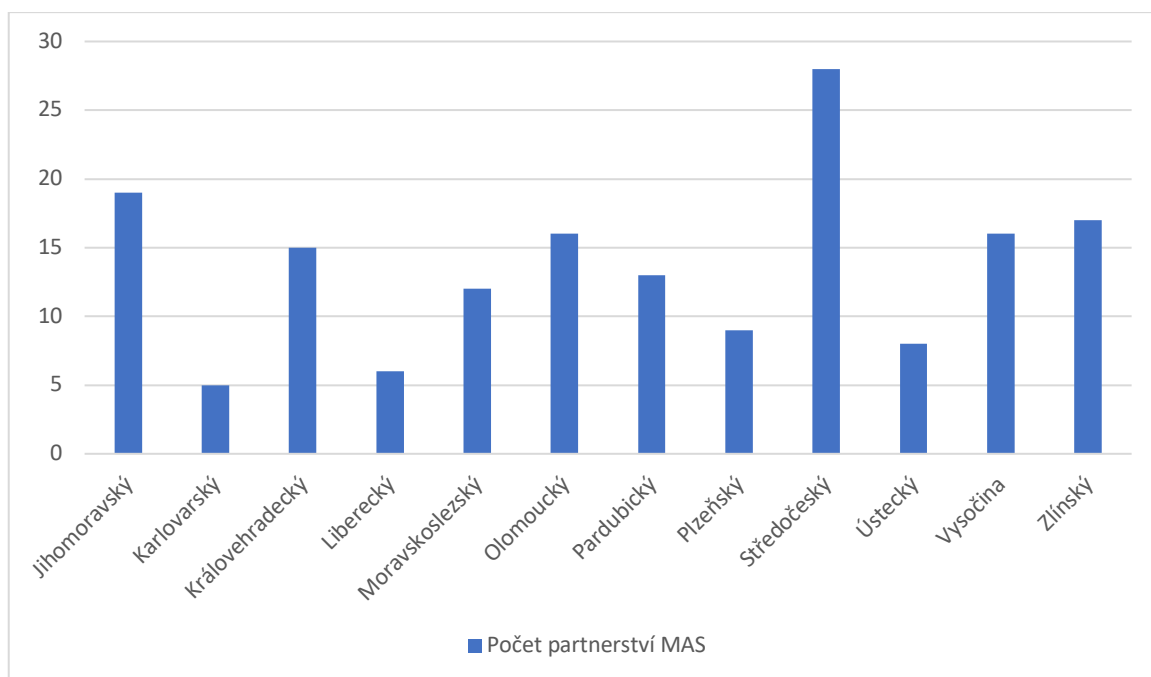
Pavlík (2016: 74-75) uvádí, že v novodobé historii se MAS staly inovativními regionálními aktéry, kteří jsou schopni implementovat politiku rozvoje venkova založenou na základě sedmi principů metody LEADER. Jedná se o metodický nástroj širšího partnerství, konkrétně pak „Propojování místních akcí hospodářského rozvoje venkova“, který zajišťuje endogenní integrovaný rozvoj venkovských oblastí.

Především po vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004, se tato metoda rozšiřuje do všech venkovských území ČR. Původně však byla provozována jen v několika málo pilotních regionech.

Hlavní myšlenkou metody LEADER je rozvíjení podnětů místních lidí a venkovských organizací formou tzv. *bottom-up principu*, tedy zdola nahoru. Tzn. že obce nejsou rozvíjeny direktivně krajskou nebo státní správou shora, ale pomocí aktivit a potřeb místních regionálních aktérů. Přestože prostřednictvím MAS nesměřují na podporu venkova největší finanční prostředky v absolutních číslech, jedná se o hlavní ideový akcelerační faktor. (Pavlík, 2016: 74-75)

V České republice jsou MAS aktivně využívány od roku 2002. Byly využívány již před vstupem do Evropské unie, a to především pro budoucí realizaci politik EU a rozdělování dotačních prostředků. V posledních letech jsou však vnímány také jako platforma pro spolupráci obcí při výkonu veřejné správy, a to zejména v oblastech školství, sociálních věcí, cestovního ruchu a podpory podnikání a zaměstnanosti. V porovnání s Evropskou unií se jedná v tomto smyslu o vsutku ojedinělý jev. (Peková, 2019:88)

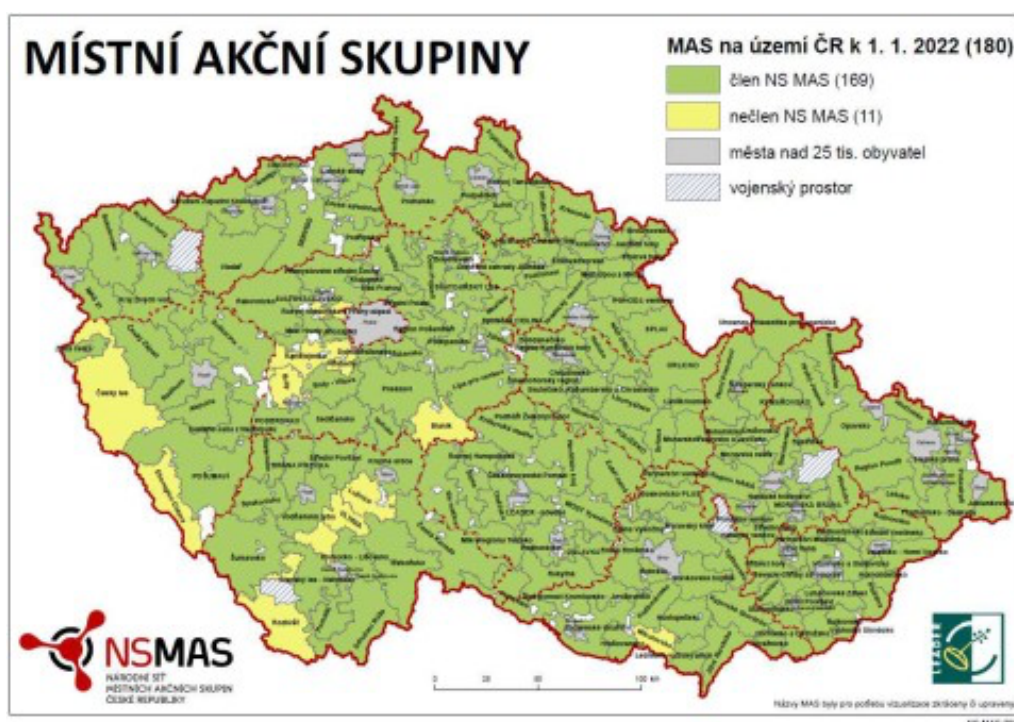
K 1.1.2022 se na území České republiky nachází celkem 180 Místních akčních skupin. Početní rozdělení jednotlivých MAS v rámci krajů je uvedeno v následující tabulce, z níž vyplývá, že zdaleka největší počet MAS nalezneme ve Středočeském kraji. Ten následuje kraj Jihomoravský v závěsu s krajem Zlínským, Olomouckým a Vysočinou.

Obrázek 4: Počet partnerství MAS v jednotlivých krajích ČR

Pramen: NS MAS ČR, 2022

V České republice funguje Národní síť Místních akčních skupin, která je společenstvím sdružujícím organizačně samostatné právnické osoby – MAS, které pracují formou komunitně vedeného místního rozvoje – tzv. metody LEADER ve prospěch venkova. Mezi hlavní poslání tohoto spolku se řadí především sdružování MAS pracujících podle základních kritérií vydaných pro fungování MAS, dále rozvíjení spoluprací s dalšími aktéry, působícími ve prospěch venkovských oblastí a jejich obyvatel či hájení společných zájmů členských MAS ve vztahu k orgánům státu z hlediska transparentnosti a rovného a administrativně jednoduchého stanovení pravidel pro fungování MAS. Nezbytnou úlohu plní spolek také z hlediska reprezentace, propagace a popularizace členských MAS na národní či mezinárodní úrovni. Podílí se také na pořádání národních a mezinárodních konferencí, výstav, exkurzí, soutěží či jiných společenských a kulturních akcí podporujících udržitelnost a fungování venkova. Na obrázku níže naleznete přehled MAS na území ČR k 1.1. 2022 včetně rozlišení, zda je příslušná skupina členem Národní sítě MAS ČR či nikoliv. (Národní síť Místních akčních skupin ČR, 2022)

Obrázek 5: Místní akční skupiny na území ČR k 1.1.2022

Pramen: NS MAS ČR, 2022

2.3.2 Místní agenda 21

Místní agenda 21, dále jen MA21, vychází z mezinárodního dokumentu OSN z roku 1992. Jedná se o nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni. V dalším případě lze MA21 definovat jako proces směřující k zajištění dobré a udržitelné kvality života a životního prostředí v obci se zaměřením na systematické zapojování veřejnosti do řízení činností v obci. Důležitou se MA21 stává především proto, že zavádí principy udržitelného rozvoje do praxe. Nepopíratelnou výhodou je také fakt, že využitelnost ve všech typech municipálních úřadů – od malých obcí, přes středně velká a velká města, mikroregiony, kraje či dokonce místní akční skupiny, je poměrně vysoká. (Národní síť zdravých měst ČR, 2016: 2-9)

Jako vhodný příklad využití v praxi se nabízí Strategický plán obce, jenž propojuje ekonomické a sociální aspekty s dalšími oblastmi každodenního života. Jedná se o koncepční dokument, který na základě podrobné analýzy obce např. dosavadního vývoje, demografického a ekonomického stavu a slabých a silných stránek obce, definuje hlavní směry rozvoje v rámci stanoveného časového horizontu. Dále jsou stanoveny hlavní priority a konkrétní opatření, která směřují k naplnění těchto cílů. Strategický plán dále umožňuje jeho tvůrcům žádat o dotační tituly. Jestliže obec nemá vypracovaný strategický rozvojový plán, nemůže o některé dotační tituly žádat. V neposlední řadě je pak nezbytným podkladem pro tvorbu rozpočtu obce, jelikož stanovuje oblasti, které bude obec více podporovat (školství, kultura, životní prostředí atd.). (Strategický plán rozvoje obce - Oficiální stránky obce Horní Kruty, 2022)

Vyhodnocování výsledků hospodaření MA21 je možné měřit díky sadě čtyř kritérií. K postupu do dalšího kritéria je nutné naplnit všechny aspekty kategorie předcházející. Míra naplnění je následně publikována v oficiální Databázi MA21. (Národní síť zdravých měst ČR, 2016: 2-9)

Iniciativa pro založení MA21 může přijít z místní správy stejně tak, jako ze skupiny místních lidí nebo z externí organizace. Iniciační skupina by poté měla zapříčinit co nejširší zapojení občanů do vypracovaného strategického a akčního plánu rozvoje obce. Neméně důležité je, aby tato iniciativa směřovala k politickému zaštitění celého procesu a k rozvoji všech prvků v systému. Právě z tohoto důvodu většinu aktivit, které MA21 zaštituje, spravuje v rámci zastupitelstev. Činnost zastupitelů potom směřuje k výkonu a provozu místní správy směrem k udržitelnosti a začlenění principů udržitelného rozvoje mezi priority samospráv. Agendu lze provádět i v rámci širších společenství a celků, které mají za úkol zapojovat veřejnost do rozhodování v obci, zajišťovat poradenství, konzultační a informační činnost,

sledovat míru dosažení stanovených ukazatelů či měřit účinnost procesu MA21 a informovat společnost o dosaženém pokroku. Mnohé z aktivit, které v současné době probíhají, a které směřují ke zlepšení životního prostředí a kvality života v daném regionu, lze nazvat Místní agendou 21. Jedná se o větší, otevřenější a širší spolupráci a o celkový pozitivní přístup k řešení problému rozvoje.

Unikátní se Místní Agenda 21 stává především proto, že díky mandátu schválenému OSN může být do procesu zapojeno několik tisíc úřadů z celého světa. V Evropě se zhruba 1 300 měst připojilo ke Kampani udržitelných měst, jejímž hlavním cílem je podpora MA21. Systém MA21 je využíván ve 100 různých zemích světa, nikoliv pouze v ČR nebo v Evropě. (Úřad městské části Praha – Dolní Počernice: 2014)

2.3.3 Partnerství veřejného a soukromého sektoru – Public-Private Partnership

Koncem 20. století se především v západních zemích začalo upozorňovat na skutečnost, že spolupráce pouze v rámci veřejného či čistě soukromého sektoru není zcela efektivní. To mělo za důsledek zavádění smíšeného partnerství nesoucí dodnes název Public-Private Partnership, dále jen PPP. V širším pojetí lze toto propojení chápat jako partnerství při přípravě, výstavbě a provozování určitých typů objektů ve veřejném zájmu a při poskytování některých veřejných služeb. Mezi tyto činnosti lze řadit například leasing a údržbu, udělování koncesí a limitovaných licencí, provozování služeb na základě dlouhodobých smluv, outsourcing ve veřejné správě či řízení konkurence. V užším slova smyslu se jedná zjednodušeně o projektové financování propojující veřejné a soukromé finance.

V České republice je podporováno zavádění PPP jak na centrální úrovni, tak v oblasti právě místních samosprávných celků. V rámci PPP je veřejný sektor nejen partnerem, ale také zákazníkem soukromého sektoru, jelikož od něj nakupuje potřebné služby. (Provazníková, 2015: 251)

Při zadávání veřejných zakázek a při zvažování možnosti, zda zvolit právě formu PPP je na místě ostražitost a opatrnost, je nutné posoudit všechny přínosy a možná úskalí dané spolupráce a nespoléhat se na skutečnost, že soukromá sféra nedostatek financí ve veřejných rozpočtech zachrání. Ve veřejném sektoru však dle Svobody (2022), vedoucího pracovní skupiny pro municipality Asociace pro rozvoj infrastruktury, tato mylná představa stále přetrvává. Odhadnout dopředu následky spolupráce je složitou disciplínou. Nezbytným krokem je sestavení několika modelů, jenž kalkulují předpoklady, na jejichž základě se předpovídá budoucí vývoj finančních ukazatelů. Následně se pokračuje detailním zhodnocením projektu z finančního i právního pohledu tak, aby bylo možné co nejlépe rozhodnout o nejvhodnější

variantě řešení daného projektu. V úvahu se musí brát nejen to, která varianta je pro veřejný sektor výhodnější po finanční stránce, nýbrž je nutné posuzovat skutečnost s ohledem na možná rizika, jimž může být projekt vystaven. (Svoboda, 2022)

3 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH OBCÍ, JEJICH AKTIVIT A HOSPODÁŘSKÉ SITUACE

Obce, jakožto základní územní samosprávné celky a zároveň jednotky místní samosprávy, mají pevné postavení v Ústavě ČR. Jedná se o základní administrativní a statistickou jednotku státu, která vychází z předpokladu, že územní samosprávné korporace představují instituce, jejichž prostřednictvím společenství občanů rozhodují o realizaci svých potřeb, tzn. že se zabývají problematikou rozvoje „svého“ vlastního území.

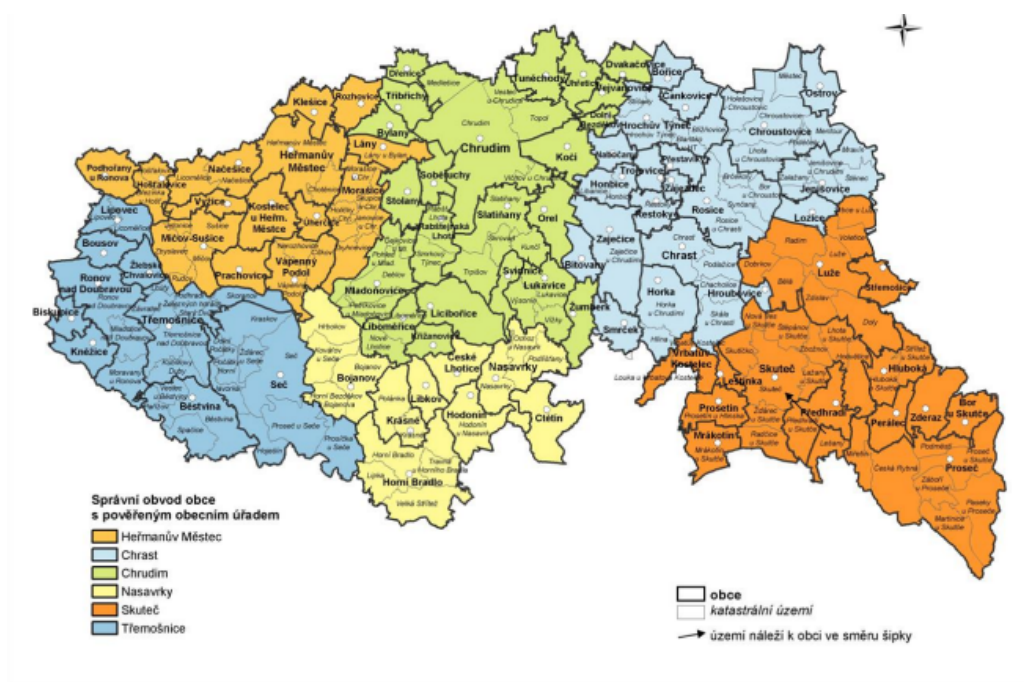
3.1 Město Chrudim

Město Chrudim se rozprostírá na rozhraní Železných hor a Polabské nížiny, 110 km východně od hlavního města České republiky Prahy, 10 km jižně od krajského města Pardubic, v pardubickém kraji. Městem protéká řeka Chrudimka, která pramení v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy a následně se vlévá do řeky Labe v Pardubicích. Geomorfologicky je město umístěno ve Svitavské tabuli, která je součástí rovinaté České tabule. Jižně od Chrudimi se zvedají Železné hory s nejvyšší horou Vestec (668 m n. m.). Chrudim je populačním i ekonomickým centrem kraje. Polohu v rámci kraje lze považovat za velmi exponovanou, jelikož se město nachází v těsné blízkosti metropolitního areálu hradecko-pardubické aglomerace. Jedná se o pátý nejlidnatější urbanizovaný celek v ČR.

Chrudim se člení na osm částí obce a nachází se na celkem pěti katastrálních územích (Chrudim, Topol, Medlešice, Vestec a Vlčnov), řadí se mezi obce s rozšířenou působností. Detaily administrativního rozložení obce jsou dostupné na Obrázku č. 6: Administrativní rozdělení správního obvodu ORP Chrudim. K 1.1.2022 žilo v obci 22 773 obyvatel, dochází zde k pozvolnému úbytku obyvatel proti předchozím rokům. Chrudim je nejlidnatější částí města, ostatní katastrální území mají charakter venkovského osídlení a obyvatelé se z nich postupně stěhují do centra za bydlením a prací. Toto tvrzení však neplatí o Medlešicích, kde obyvatelstvo ročně přibývá (okolo 500 lidí).

Problematiku partnerství a spolupráce vnímá město velmi znatelně a snaží se tomuto trendu přizpůsobit i místní politiku. Spolupracuje s partnerskými městy napříč republikou i Evropou. Mezi nejvýznamnější spojence lze řadit jihomoravské Znojmo, které každoročně pořádá vzdělávací a volnočasové aktivity pro mládež či seniory, dále Svidník na Slovensku a Olešnici v Polsku, kde dochází ke spolupráci především v kulturní a sportovní oblasti.

Vzdálenějším spojencem je nakonec Motovun v Chorvatsku, který se zavázal k rozvoji vzájemných kontaktů v oblasti kultury, cestovního ruchu a sportu. (Chrudim, 2022)

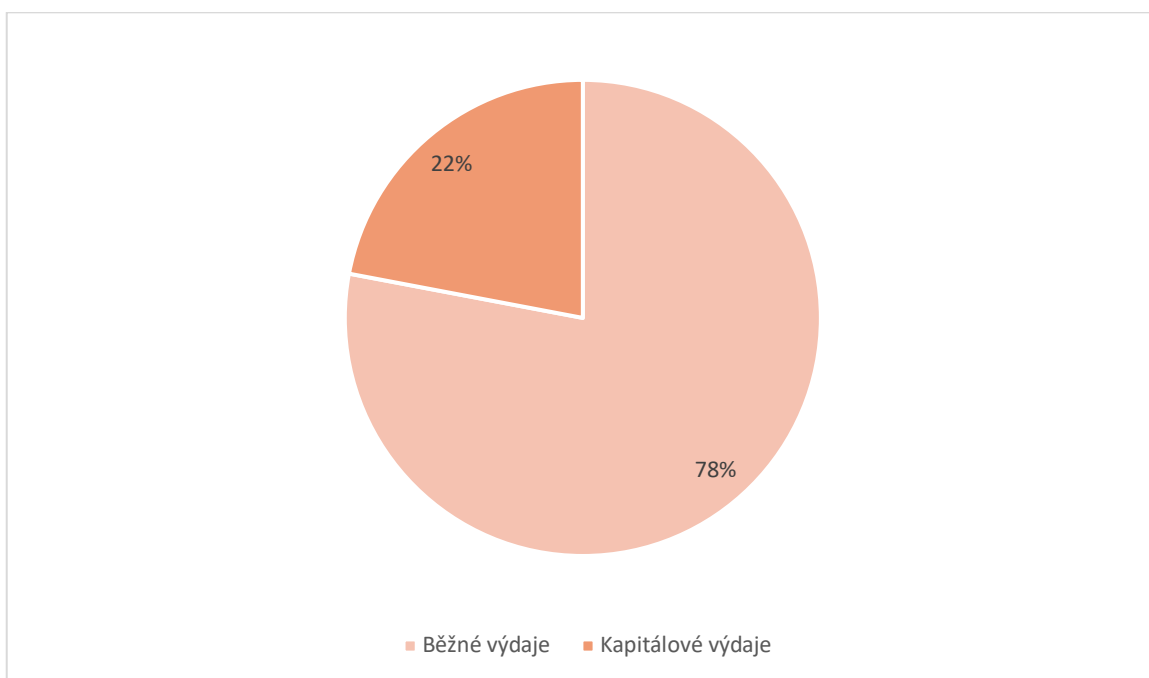

Obrázek 6: Administrativní rozdělení správního obvodu ORP Chrudim v letech 2015–2024

Pramen: Svaz měst a obcí České republiky, 2015

Hospodaření města Chrudim je schvalováno v souladu s ustanovením § 17, odst. 8 zákona č. 250/2000., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V roce 2020 byl účetní výsledek hospodaření po zdanění v zisku. Celkově činil 56,6 mil. Kč. Výsledek je roven stavu bankovních účtů. Rozpočtu města výrazně pomohla kompenzace od státu ve výši 29 mil. Kč, jinak by dosáhl salda ve výši zhruba 27 mil. Daňové příjmy činily podstatnou část celkového rozpočtu. Nejvyšší výnos přinesla daň z přidané hodnoty, kde došlo k navýšení o 9 % oproti předchozímu roku (2019), konkrétně na částku 161,8 mil. Kč. Dále tvoří významnou část rozpočtu daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (77,8 mil. Kč) a daň z příjmů právnických osob (59 mil. Kč). V oblasti nedaňových příjmů bylo stabilního výsledku dosaženo především příjmy z věcných břemen a zhodnocováním dočasně volných finančních prostředků.

Významnou část výdajů tvořily investice a správa majetku. Větší výdaje byly pozorovány také u odboru územního plánu a regionálního rozvoje, či v oblasti školství a kultury. Podstatnou část finančních prostředků obdržely od města také příspěvkové organizace. Procentuální rozložení výdajů je poté znázorněno na Obrázku 7: Celkové výdaje města Chrudim v roce 2020.

Obrázek 7: Celkové výdaje města Chrudim v roce 2020

Pramen: vlastní zpracování na základě zdroje: Závěrečný účet města Chrudim, 2020

Z hlediska střednědobého výhledu pro roky 2021-2024 město Chrudim předpokládá výraznou stagnaci u celkových příjmů obce, výkyvy k větším příjmům vyplývají pouze z plánovaného úvěrování v souvislosti s realizací velkých investičních projektů. U daňových příjmů je v celém sledovaném období očekáván průměrný růst výnosu sdílených daní do 1,5-2 %. Je třeba počítat se stagnací či poklesem výnosu ze správních poplatků z důvodu zavádění elektronizace veřejné správy. Obdobný vývoj lze předpokládat i v případě místních poplatků, kde dochází k problémům především v oblasti zpoplatnění komunálního odpadu. Město na tuto činnost dlouhodobě doplácí z vlastních zdrojů. V případě nedaňových příjmů je zapotřebí narovnávat ceny nájemného, jelikož dlouhodobě nedocházelo k žádným změnám. V rámci kapitálových příjmů lze očekávat pro rok 2022 s většími objemy prodeje především u nemovitostí, a také pozemků, konkrétně pak z oblasti průmyslových zón. U přijatých dotací se v období 2022 – 2024 předpokládá stagnace u příspěvku na výkon státní správy a postupný pokles účelových dotací. V případě zajištění dostatečného množství zdrojů na spoluúcast, lze počítat s obdržením bonusového příjmu za dotační tituly. V následujících letech dojde k realizaci velkého množství projektů, např. oprava a zateplení MŠ Strojařů, výstavba nové kanalizace v Medlešicích a dokončení místní cyklostezky. Celkový objem výdajů představuje

částku okolo 729 mil. Kč, přičemž město potřebuje vlastní zdroje doplnit zdroji cizími zhruba o 130 mil. Kč. (Střednědobý výhled města Chrudim, 2021)

3.2 Medlešice

Obec Medlešice se nachází 4 km od města Chrudim a je její částí již od roku 1985. Díky výstavbě nových rodinných domů na konci obce sousedí na severu s obcí Mikulovice. I přes svou malou rozlohu nabízí obec pro svých 555 obyvatel (ČSÚ, 2022) kulturní vyžití. Zajímavostí obce je malý zámek postavený v roce 1725 a fungující pivovar s pivovarskou hospodou, který je častou destinací pro turisty a rekreační sportovce, kteří pro svou cestu do cílové destinace využívají právě přílehlou cyklostezku. Medlešice jsou také rodištěm slavné české operní pěvkyně Dagmar Peckové. Na území obce se nachází mateřská škola, jejíž existence měla na vybudování cyklostezky svůj vliv. Cyklostezka tak umožňuje rodičům a dětem bezpečnou dopravu do obce i školky. (M Klub Medlešice, obec Medlešice, 2018)

3.3 Mikulovice

Přestože obec Mikulovice sousedí s obcí Medlešice, spadá její území již do okresu Pardubice. V obci žije 1 296 obyvatel (ČSÚ, 2022), kteří žijí ve dvou městských částech – Mikulovice a Blato. Již dlouhou dobu se zde rozvíjí výstavba nových rodinných domů. Zvyšování počtu obyvatel poměrně dynamizovalo rozvoj obce samotné a její kulturní život. Byla zde vybudována mateřská i základní škola, jsou tu základní obchody s potravinami a restaurace s hospůdkou. Právě z důvodu propojení obce s chrudimskou spádovou oblastí byly prozatím na jejím území vybudovány cyklopruhy s veřejným osvětlením, dlouhé zhruba 2 km, které propojují Medlešice s další obcí před Pardubicemi – konkrétně s Dražkovicemi. Asfaltový pás s veřejným osvětlením však není oficiální součástí cyklostezky, a proto nebude do následující analýzy zahrnut. (Oficiální stránky obce Mikulovice, 2022)

4 ANALÝZA DOPADU VYBRANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE NA SOCIOEKONOMICKOU SITUACI DANÝCH OBCÍ

4.1 Místní akční skupina Chrudimsko

MAS Chrudimsko byla založena v roce 2013, jakožto společenství lidí, obcí, firem a neziskových organizací se společným cílem podpory partnerství a udržitelného rozvoje svého území. Má formu neziskového subjektu, ve kterém se vyskytuje celkem 47 aktivních členů. 17 členů působí ve veřejném sektoru, z toho 11 z nich jsou členské obce. Soukromý sektor poté čítá celkem 30 aktivních členů. MAS Chrudimsko uplatňuje principy společného rozhodování, a díky partnerství jednotlivých subjektů má možnost žádat o specifické evropské dotace na rozvoj venkova pro obce, zemědělce, malé podnikatele i neziskové organizace.

Území MAS Chrudimsko se rozprostírá v západní části Pardubického kraje. Svou rozlohou 104,1 km² se řadí mezi menší území MAS v kraji. Svým počtem obyvatel, které sčítalo dle ČSÚ k 31.12.2019 celkem 32 040 osob však významně převyšuje mnohé, rozlohou větší území. I přes svou menší rozlohu je MAS Chrudimsko významným „hráčem“ místní působnosti. Město Chrudim se stalo přirozeným centrem a spolu s obcí Slatiňany utvořilo centrum obchodu, služeb a zaměstnanosti. Mezi hlavní turistické cíle se řadí především Rekreační lesy Podhůra, či státní zámek Slatiňany. Okolní obce jsou poté zpravidla venkovského charakteru.

4.1.1 Strategie MAS Chrudimsko

Hlavní strategií MAS Chrudimsko je program Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, dále jen SCLLD 2021-2027. Dle předpokladů bude v roce 2027 Chrudimsko regionem s udržovanými městy a obcemi, dobrou dopravní obslužností a dostupným bydlením. Bude sloužit jako místo pro harmonický život a realizaci nepřeborného množství volnočasových aktivit. Stane se ještě efektivněji řízenou organizací, která zohledňuje oblasti udržitelného rozvoje a také SMART řešení. (MAS Chrudimsko, 2013)

Jednotlivé strategické cíle, které mají vliv na život a socioekonomickou situaci v obci jsou definované v následující Tabulce č. 3.

Tabulka 3: Přehled strategických cílů MAS Chrudimsko

	Strategický cíl	Indikátor strategického cíle
1.	Rozvoj sociální a zdravotní infrastruktury, podpora zaměstnanosti a péče o zdraví obyvatel	Počet zrealizovaných projektů
2.	Rozvoj místní ekonomiky, podnikání a udržitelného cestovního ruchu	Počet podpořených podniků
3.	Život v obcích, volnočasové aktivity, kultura a sport	Počet zrealizovaných projektů
4.	Kvalitní vzdělávání všech věkových skupin pro konkurenceschopný region	Počet podpořených vzdělávacích zařízení
5.	Kvalitní životní prostředí, územní rozvoj a udržitelná doprava	Počet zrealizovaných projektů
6.	Efektivní řízení MAS, kvalitní spolupracující veřejná správa a podpora horizontálních témat SCLLD	Počet uspořádaných informačních, vzdělávacích a propagačních aktivit

Pramen: (MAS Chrudimsko, 2013)

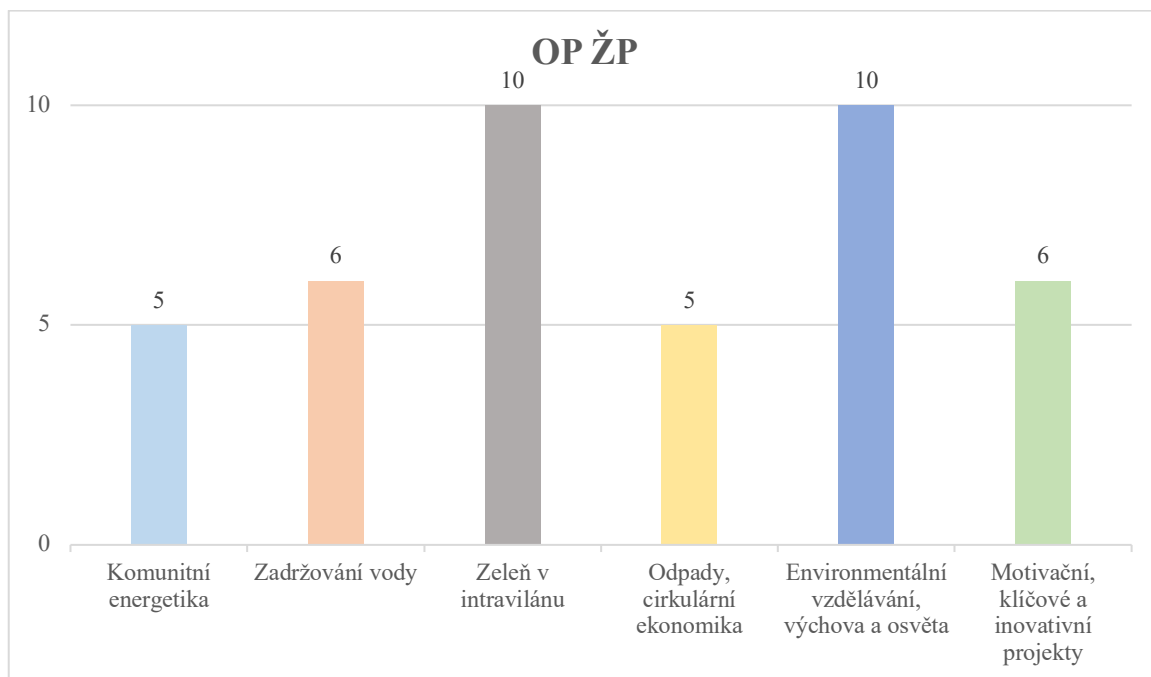
Rozvoj sociální a zdravotní infrastruktury se promítl do ekonomické situace Chrudimi více než významně. MAS podporuje vznik nových komunitních center a zavádí prorodinná opatření s cílem zvyšovat kvalitu sociálních služeb a podporovat prevenci sociálně patologických jevů. Díky dotační podpoře tak mohlo vzniknout Komunitní centrum Dvorek (OPZ) či sociální podnik Nové místo ve Slatiňanech. Obě tato místa vytvářejí zázemí pro poskytování služeb v území MAS a bez funkčnosti a existence MAS Chrudimsko by bylo obtížné jejich výstavbu realizovat.

Udržování Rekreačních lesů Podhůra pak vytvořilo potenciál pro rozvoj lesnické i zemědělské infrastruktury. Zároveň podpořilo realizaci společenských, sportovních a kulturních aktivit, jelikož byl v areálu vystavěn lanový park, naučná stezka i rozhledna Bára, s výhledem až do pohoří Krkonoš.

4.1.2 Dopad jednotlivých aktivit na členské obce

V rámci nového programu SCLLD 2021-2027 (viz. výše), bylo zapotřebí zjistit, jaké faktory mají na členské obce a organizace největší pozitivní dopad. Na základě dotazníkového šetření bylo 50 respondentů, z nichž 46 působí na území MAS tázáno, v jakých oblastech

jednotlivých programů spatřují největší potenciál pro rozvoj a realizaci nových aktivit. Nejvyšší zájem byl projeven o Operační program Životní prostředí (Obrázek 8: Zájem respondentů o aktivity týkající se životního prostředí), dále jen OP ŽP, ve kterém v rámci šesti aktivit, které se týkaly rozvoje komunitní energetiky, zadržování vody, péče o zeleň, řešení odpadů, environmentálního vzdělávání a výchovy a nakonec, motivačních, klíčových a inovativních projektů, uvedli celkem 42 potenciálních projektů.

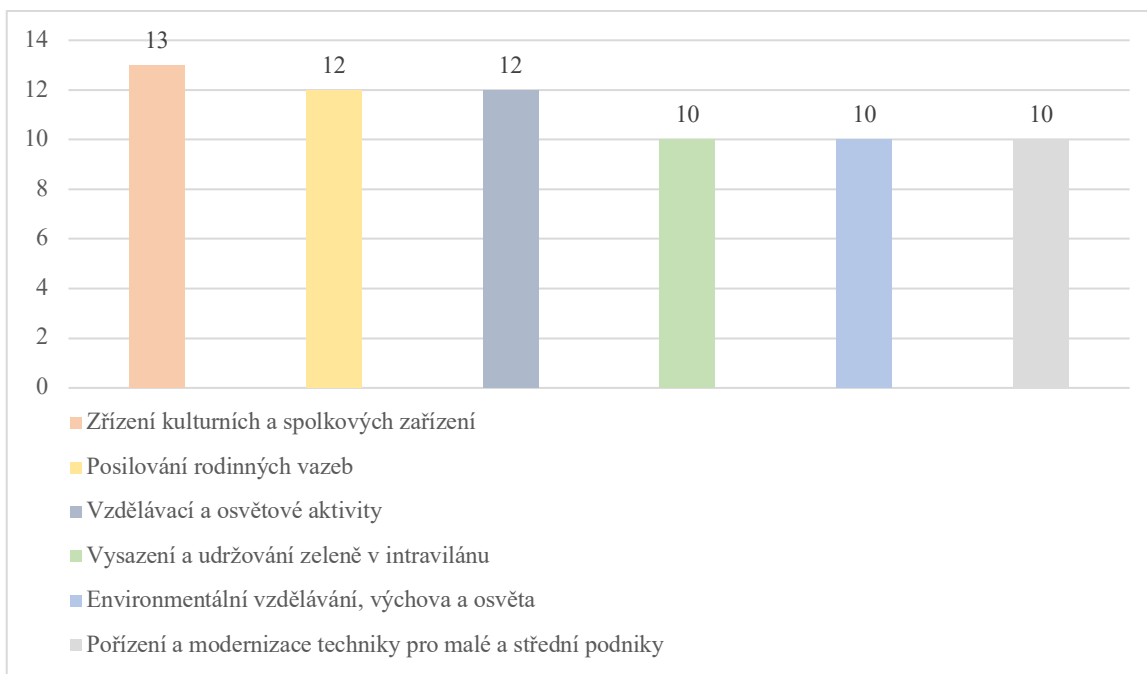
Obrázek 8: Zájem respondentů o aktivity týkající se životního prostředí

Pramen: (Dotazníkové šetření MAS Chrudimsko, 2022)

Nejvýznamnější pole působnosti zajišťuje MAS Chrudimsko v oblasti zvyšování kvality životního prostředí, odkanalizování obcí, budování vodovodní sítě, udržování čistoty ovzduší a efektivní řešení úspor energií v rámci energetického managementu. Tato činnost, vzhledem k neustálým zvyšováním cen paliv a energií, má nesporný vliv na obyvatelstvo všech členských obcí.

V dotazníkovém šetření v oblasti již zmiňovaného programu SCLLD se uskutečnilo celkem pět operačních programů, v nichž byly zkoumány jednotlivé potenciální projekty a aktivity. O všechny aktivity operačních programů byl ze strany respondentů projeven zájem. Týkaly se Integrovaného regionálního operačního programu, dále jen IROP 2021-2027, již zmiňovaného programu o životním prostředí, který zřetelným způsobem převýšil na poli nutnosti realizace všechny ostatní programy. Dále byly žádány programy rozvoje venkova

a zaměstnanosti (OP Z+). Mezi nejžádanější aktivity v rámci jednotlivých projektů byly formou hlasování zvoleny činnosti uvedené níže na Obrázku 9: Nejžádanější aktivity v rámci jednotlivých operačních programů SCLLD.

Obrázek 9: Nejžádanější aktivity v rámci jednotlivých operačních programů SCLLD

Pramen: (Dotazníkové šetření MAS Chrudimsko, 2022)

Respondenti z řad soukromého i neziskového sektoru považují úroveň zajišťování služeb z oblasti IZS, sociálních služeb a obchodu za dostatečné. V oblasti zemědělství a lesnictví došlo k výrazným pozitivním změnám (viz. Rekreační lesy Podhůra), a je tedy zapotřebí soustředit svou činnost na další odvětví. Nejvíce pozornosti si vyžaduje zřízení nových kulturních a spolkových zařízení, kterých je dle názoru respondentů na území MAS Chrudimsko nedostatek. V dnešní nejisté a nelehké době, kdy se celá ČR nachází v období recese a vysoké inflace, je třeba i na místní úrovni myslet na opěrné body, na které se může společnost spolehnout. Takovým bodem, posilování rodinných vazeb mezi občany, jednoznačně je. Pro následující roky je plánováno se zaměřit také na oblast vzdělávání obyvatelstva a podporu malých a středních podniků, které byly prokazatelně především pandemií Covid-19, výrazně poznamenány. Výše zmiňované kroky budou směřovat ke zlepšení hospodářské situace členských veřejných i soukromých subjektů.

V konečném důsledku, dle Matěnové (2022), managerky SCLLD MAS Chrudimsko, lze hodnotit dopady spolupráce mezi subjekty na socioekonomickou situaci obcí pouze

pozitivně. „Všechny naše členské obce, i jiní členové, mají jako první vždy informace o chystaných výzvách MAS, do kterých se mohou zapojit a žádat o zajímavou možnost dotace pro jejich projekty. Úspěšnost realizace jednotlivých projektů se následně odvíjí od potřeb jejich realizace. V současnosti vnímáme největší potenciál v rozvoji životního prostředí a v programech sloužících k eliminování dopadů pandemie Covid-19“. Je však nutno podotknout, že v důsledku pandemie Covid-19 nedošlo k pozastavení či zrušení žádných vybraných projektů ať už z ekonomických, personálních či jiných důvodů. Některé projekty pouze prodloužily finální termíny realizace. (Matěnová, 2022)

5 ZHODNOCENÍ DANÝCH FOREM SPOLUPRÁCE A NÁVRH MOŽNÝCH KROKŮ K POSÍLENÍ TÉTO SPOLUPRÁCE

5.1 Zhodnocení spolupráce MAS Chrudimsko

Základním cílem MAS Chrudimsko je zlepšování kvality života a životního prostředí na svěřeném území, které se postupem času rozšiřuje. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. Z tohoto důvodu skupina vyhledává a přijímá nové členy, kteří mají potenciál být pro celek přínosem a mají schopnost vyplňovat případné mezery a nedostatky v daných odvětvích místního rozvoje území.

5.1.1 Přínosy spojené s členstvím

S přijetím nového člena do MAS Chrudimsko dochází k rozšiřování členské základny a ke zvyšování celkové výše členských příspěvků, které jsou zde koncentrovány. Každý člen získává jako první informace o chystaných výzvách, akcích a projektech, jenž budou v daném roce probíhat, a do kterých má možnost se zapojit. Zároveň je všem členům umožněno konzultovat konkrétní projektové záměry. MAS na oplátku pomáhá jednotlivým členům z řad veřejného i soukromého sektoru s propagací jejich vlastních projektů a akcí na sociálních sítích, na webu i na Informačních listech MAS. Členové se mohou aktivně zapojovat do dění MAS účastí na zasedáních či podílením se na různých akcích organizovaných přímo MAS. V případě projevení aktivního zájmu se mohou zařadit přímo mezi rozhodovací orgány.

„Celkově hodnotíme MAS jako jedinečné společenství místních subjektů, které přibližuje činnost co nejvíce směrem ke spokojenosti občanů. Máme ze stran členských subjektů i z řad veřejnosti vesměs pouze pozitivní ohlasy a veškeré připomínky a nedostatky se snažíme v co nejkratším možném čase řešit.“ (Matěnová, 2022)

5.1.2 Úskalí spojená s členstvím

Pro definování konkrétních problémů a potřeb MAS Chrudimsko, byla vytvořena analýza rizik MAS, jejímž cílem je identifikovat existující problémy v území. Tyto problémy a nedostatky na daném území zabraňují celé skupině v dalším rozvoji a je třeba komplexně a systematicky pracovat na jejich odstranění. Z důvodu minimalizování rozsahu nedostatků byly plynoucí potřeby a požadavky měst a obcí v oblasti MAS Chrudimsko rozděleny do

celkem sedmi kategorií, které se týkají obyvatelstva a demografické charakteristiky; ekonomiky a trhu práce; veřejné služby a občanské vybavenosti; kultury, památek, sportu, spolkové činnosti a cestovního ruchu; dopravy a technické infrastruktury; a nakonec životního prostředí a zemědělství. Jako v současnosti nejcitelnější problém vnímá MAS Chrudimsko odliv obyvatel z území MAS, konkrétně z důvodu nedostatku pracovních příležitostí a s tím související hrozbu odlivu ekonomicky silnější části populace. Odchod ekonomicky aktivní části obyvatelstva představuje pro MAS také hrozbu úbytku jednotlivých především soukromých subjektů. Řešením tohoto problému je poté podpora rozvoje obcí a měst na území MAS, která má za důsledek zvýšení kvality života občanů. (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Chrudimsko, 2017)

Úskalí spojená s členstvím v MAS Chrudimsko jsou poměrně specifická. Lze je spatřovat ve složitější administraci pro členské organizace a obce, a také v problematickém časování připojení nových obcí do MAS. Jelikož se dotační období velice rychle blíží ke svému konci, a kromě operačních programů PRV nejsou již vyhlašovány žádné nové výzvy, může se aktuální špatné období stát důvodem pro odchod ze skupiny a ukončení členství. Důvodem je skutečnost, že členové již v tomto období nemohou prostřednictvím skupiny získat žádnou finanční podporu formou dotace a zároveň se prozatím nemohou zapojit do nového programového období, protože se stále ještě nerozběhlo. V souvislosti se členstvím je nutné dodržovat členské stanovy, plnit přijatá rozhodnutí dle těchto stanov, hradit řádný členský příspěvek a účastnit se aktivně na práci ve spolku, s čímž některé subjekty nemusí souhlasit. (MAS Chrudimsko, 2022)

5.1.3 Návrhy k posílení spolupráce a vize do budoucna

Aktuálně se MAS Chrudimsko chystá na nové programové období 2021-2027. Již byly splněny podmínky standardizace a byla jí schválena koncepční strategie. Nyní se očekává vyhlášení výzvy, aby MAS mohla předložit jednotlivé programové rámce. Pro následující období je plánováno zapojení se do programů ROP a OP ŽP, které byly stěžejními programy i v minulém programovém období. Dále se očekává realizace programu OP Z+ a příležitost zapojit se do nového dotačního titulu – Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK). V novém programu SCLLD 2021-2027 je jednou z hlavních změn plánovaná změna v administraci jednotlivých dotačních titulů (IROP2, OPT+). Provoz kanceláře MAS bude nově financován přes operační program OPT+.

Do budoucna vnímá vedení MAS Chrudimsko prostor pro zlepšení především v uspořádávání pravidelných schůzek a setkání pro jednotlivé zájmové skupiny. „*V příštích*

měsících plánujeme uspořádat společnou snídani pro starosty obcí námi spravovaného území. Inspiraci jsme si vzali z okolních MAS, které tuto příjemnou formu schůzek již v minulosti realizovaly, jedná se např. o MAS Vizovicko a Slušovicko, o.p.s. Z důvodu různých karanténních opatření nebylo v uplynulých letech mnoho schůzek realizováno, což má neblahý dopad na fungování a kooperaci celé MAS. V dalším období bychom se právě proto chtěli na setkávání našich členů více zaměřit a uspořádat různá tematická setkání“. (Matěnová, 2022)

5.2 Cost-benefit analýza projektu Cyklostezka Chrudim-Medlešice

Cyklostezka na úseku Chrudim-Pardubice se začala stavět v roce 2009. Záměrem bylo propojení dvou stěžejních měst pardubického kraje. Dokončena byla však pouze její první část na úseku Chrudim-Medlešice. Tomuto úseku je věnována také následující analýza. V roce 2017 bylo vybudováno 600 metrů stezky u Dražkovic a úzký pruh v Mikulovicích. Stavbě dalších úseků však zabránily zejména potíže se získáním potřebných pozemků. V následujících letech se tedy jako náhrada za cyklostezku očekává výstavba cyklopruhů na silnici z Chrudimi do Pardubic, která je po vzniku chrudimského obchvatu téměř nevyužitá. (Půlpán, 2017)

V plánu je také realizace nové cyklostezky v rekreačních lesích Podhůra, kde by se MAS Chrudimsko mělo spolupodílet na financování.

Analýza nákladů a přínosů (Cost-benefit analýza), dále jen CBA, jinými slovy také analýza nákladů a výnosů, je metodický postup, který umožňuje porovnat náklady a přínosy určitého veřejného projektu. Od veškerých nákladově výstupových metod se odlišuje tím, že je vyjádřena v peněžních jednotkách. CBA lze charakterizovat jako výhodný hodnotící nástroj u takových projektů, kde je předmětem veřejného zájmu dosažení více cílů, konkrétně např. zlepšení mobility obyvatel, takovým způsobem, aby nebylo příliš narušeno životní prostředí. Častým problémem bývá právě vzájemný konflikt dvou či více potřeb, které se vztahují ke statkům, jenž nemají tržní cenu. Takové statky jsou hodnoceny stínovými cenami. (Soukopová, 2013)

5.2.1 Plánované náklady a výnosy projektu

Zdrojem financování projektu jsou Strukturální fondy EU prostřednictvím Regionálního operačního programu. Jedná se o podporu projektů, které zlepšují dopravní obslužnost na území MAS Chrudimsko. Ze strukturálních fondů je hrazeno 92,5 % všech celkových způsobilých výdajů projektu (85 % dotace EU, 7,5 % dotace SR). Celková výše dotace přijatá v roce 2009 činí 8 292 294,34 Kč. Předfinancování projektu je zajištěno

bankovním úvěrem sjednaným s bankou na částku 11 521 153,38 Kč. Splacení úvěru lze předpokládat do čtyř let.

Nedílnou součástí projektu je také technické řešení, technická specifikace a rozpočet pro realizaci a následný provoz předmětu projektu. Rozpis plánovaných nákladů na výstavbu je vyčíslen v Tabulce č. 4.

Tabulka 4: Rozpis plánovaných nákladů na výstavbu

Položky stavby	Cena vč. DPH
SO 001 - Příprava území	1 173 470,90 Kč
SO 101 - Cyklostezka, km 0,000 - 1,889	6 632 705,38 Kč
SO 120 - Dopravní značení	109 718,00 Kč
SO 433 – Osvětlení cyklostezky v km 0,000 - 1,889	2 270 639,00 Kč
SO 501 - Ochrana VTI plynovodu v km 1,556	52 407,60 Kč
SO 801 - Vegetační úpravy	432 862,50 Kč
Zpracování žádosti	374 850,00 Kč
Autorský dozor	30 000,00 Kč
Technický dozor	150 000,00 Kč
Dokumentace pro územní rozhodnutí	114 240,00 Kč
Realizační projekt	130 900,00 Kč
Dokumentace pro stavební rozhodnutí	142 800,00 Kč
Velkoplošný reklamní panel	60 000,00 Kč
Pamětní tabule	100 000,00 Kč
Poplatky za vedení zvláštního BÚ	3 600,00 Kč
Celkem	11 778 193,38 Kč

Pramen: Studie ekonomického hodnocení projektu - Cyklostezka Chrudim, 2008.

5.2.2 Finanční analýza

Cílem finanční analýzy je posoudit neziskovost projektu a ověřit jeho finanční udržitelnost. Na základě faktoru, že je projekt neziskový, jej lze následně podpořit dotací.

Finanční ziskovost se hodnotí zejména prostřednictvím ukazatele finanční čisté současné hodnoty investice – FNPV (C).

$$FNPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t - C_t}{(1+r)^t}$$

FNPV (C) zahrnuje přínosy projektu snížené o investiční a provozní náklady.

Základním hodnotícím kritériem u metody CBA je sledování čistého současného přínosu. Je žádoucí, aby současná hodnota přínosu, vyjádřená v peněžních jednotkách, byla vyšší než současná hodnota nákladů. Je možné vycházet z tzv. užší CBA, kdy kalkulujeme pouze bezprostřední náklady, či z širší CBA, kdy na straně nákladů a příjmů zahrnujeme i tzv. společenské náklady a přínosy. (Maaytová, 2015: 57–59)

Společenskými náklady mohou být v případě výstavby cyklostezky změna hodnoty nemovitostí, které jsou v okolí stezky vystavěny. Obdobně lze zahrnout i např. zvýšenou mobilitu turistů a sportovců, hluk a zásah do krajiny. Proti tomu lze mezi společenské přínosy řadit perspektivu ve zlepšení kondice a zdravotního stavu obyvatel, zvýšení bezpečnosti dopravy a s ní související snížení produkce CO₂ motorových vozidel. Výstavba cyklostezky může mít za příčinu také zvýšení návštěvnosti cílových lokalit a s tím související zvýšení realizace kulturních a volnočasových aktivit.

V následující Tabulce č. 5 jsou vyčísleny veškeré náklady, které s výstavbou i provozem cyklostezky souvisí. Položka „Vynaložené náklady“ zahrnuje náklady na údržbu a opravu cyklostezky. Položka „Finanční náklady“ pak vyjadřuje náklady na úroky z úvěru a bankovní poplatky.

Tabulka 5: Finanční analýza projektu (v tis. Kč)

	Výstavba	Provozní fáze							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Investiční náklady	8 292	0	0	0	0	0	0	0	0
Vynaložené náklady	0	109	109	110	109,4	109,4	109,4	159,4	109,4
Finanční náklady	637	181	38	20	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Přínosy	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CF	0	-290	-147	-130	-113	-113	-113	-163	-113
Diskontované CF	0	-290	-140	-123	-107	-107	-107	-155	-107
Provozní fáze									
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Investiční náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vynaložené náklady	109,4	109,4	109,4	209,4	109,4	109,4	109,4	209,4	
Finanční náklady	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	
Přínosy	0	0	0	0	0	0	0	0	
CF	-113	-113	-113	-213	-113	-113	-113	-213	
Diskontované CF	-107	-107	-107	-202	-107	-107	-107	-202	
FNPV	-2,182 mil. Kč								

Pozn.: CF – cashflow

Pramen: Vlastní výpočet na základě Studie ekonomického hodnocení projektu - Cyklostezka Chrudim, 2008.

Uvedené náklady v Tabulce 5 se považují za způsobilé. Vedle těchto nákladů vstupují do analýzy také náklady na provoz, které souvisí především se zimní údržbou, čištěním cyklostezky a údržbou veřejného osvětlení. Celková cena za tyto činnosti byla vyčíslena na 109 521,97 Kč/rok. Údržbu cyklostezky provádějí Technické služby Chrudim 2000 s.r.o. – společnost založená a 100 % vlastněná městem Chrudim. Nákladová položka opravy činí v roce 2016 celkem 50 000 Kč, v roce 2021 celkem 100 000 Kč a v roce 2025 celkem 100 000 Kč.

Hodnota ukazatele FNPV vychází záporně, konkrétně **-2,182 mil. Kč**. Projekt tedy lze podpořit dotací. Tato částka se rovná součtu provozních nákladů od prvního roku provozu do posledního roku doby hodnocení projektu.

5.2.3 Ekonomická analýza – metoda čisté současné hodnoty

Cílem ekonomické analýzy je prokázat, jak realizace projektu přispěje ke změně úrovně blahobytu. Snažíme se tedy prokázat společenský prospěch projektu. Metoda čisté současné hodnoty, dále jen ENPV či ČSH, je považována za jednu z nepřesnějších metod investičního rozhodování. Je založena na „*porovnání investičních nákladů a součtu všech budoucích z něj získaných „cash-flow“, dále jen CF, diskontovaných na jejich současnou hodnotu vztahenou k jednotnému srovnávacímu okamžiku, za který je v daném případě považován okamžik uskutečnění investice*“ (Rejnuš, 2014: 189)

Projekt vytváří čistý výnos ve smyslu článku 61 nařízení EU 1303/2013. Dle metodiky Evropské komise byl zvolen časový horizont pro finanční analýzu v délce 15 let provozu investice. Uvažujeme-li konstantní diskontní míru po celou dobu trvání investice, konkrétně pak 5 %, což je hodnota doporučená Evropskou komisí, bude platit vzorec:

$$ENPV = \sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t}$$

kde:

$ENPV$ = ekonomická čistá současná hodnota,

CF_t = peněžní toky v jednotlivých letech,

n = doba životnosti projektu,

r = diskontní úroková míra,

Velikost ČSH pak závisí na budoucích příjmech plynoucích z předmětného finančního instrumentu, z pořizovací ceny a dále na velikosti uvažované diskontní míry. (Rejnuš, 2014: 189)

Vedle metody ČSH lze používat i jiné metody výpočtu, konkrétně vnitřní výnosové procento či diskontovanou míru návratnosti. Přestože má metoda ČSH své slabiny v podobě pouze absolutního výsledku výpočtu, je v analýze aplikována právě z důvodu největší přesnosti. Druhým důvodem volby této metody je také fakt, že velikost úrokových měr je po celou dobu realizace projektu konstantní. Vysoké výkyvy úrokových měr by případně mohly způsobit značné odchylky v konečném výsledku.

5.2.4 Určení beneficentů

Základ ekonomické analýzy spočívá v ohodnocení socioekonomických přínosů. To lze provést za pomoci metod netržního oceňování, stínových cen apod. Socioekonomické hodnocení projektu zahrnuje peněžně vyjádřené přínosy, které jsou v souladu s cíli projektu.

V případě cyklostezky jsou předmětem zkoumání zaměstnaní lidé, kteří již nyní nebo v budoucnu budou dojíždět za prací, občané všech věkových kategorií dojíždějící na úřady a za ostatními službami do města Chrudim, rodiny s dětmi, turisté vyhledávající cykloturistické či jiné sporty, které je možné na cyklostezce provozovat, přičemž využívají fakt, že je na cyklostezku zákaz vjezdu motorovým vozidlům, a nakonec pak studenti středních a základních škol. Právě studenti jsou z Medlešic nuceni do škol dojíždět, jelikož se na tomto spádovém území nachází pouze mateřská školka. Cyklostezka je tak vhodnou a bezpečnou alternativou pro autobusovou dopravu.

Dle průzkumu města Chrudim dojíždí do zaměstnání celkem 1 161 obyvatel, do škol poté 272 obyvatel. Z celkového počtu dojíždějících (**1 433 obyvatel**) pak 471 obyvatel využívá k dopravě do zaměstnání a do škol autobusovou dopravu, 288 vlakovou dopravu a 546 automobilovou dopravu. V průběhu dalších let se předpokládá, že dojde k navýšení dojíždějících do města Chrudim z důvodu vytváření nových pracovních míst a rozšiřování kapacit základních a středních škol. Lze předpokládat, že bude cyklostezku využívat zhruba 1/5 všech dojíždějících obyvatel, tzn. **287 obyvatel denně**. (Studie ekonomického hodnocení projektu - Cyklostezka Chrudim, 2008)

Vedle prospěchu pro obyvatele přináší výstavba cyklostezky další přínosy především pro životní prostředí a celkovou bezpečnost oblasti. Její realizace poskytuje prospěch také vedení obce a skupinám, které se do výstavby a financování zapojily. Do jaké míry výstavba cyklostezky ovlivnila volební preference v Chrudimi a popularitu Místní akční skupiny lze jen těžko určit z důvodu nedostupnosti dat. Jako přínosy, které jsou v analýze přesněji vyčísleny jsou tedy definovány následující faktory:

- úspora času jízdou na kole,
- úspora jízdového autobusu,
- snížení nákladů na paliva u motorové dopravy,
- snížení produkce CO₂.

V případě cyklostezky na úseku Chrudim-Medlešice je nutné z analýzy vyjmout další dopady, a to radost ze zdravého pohybu či zlepšení kondice obyvatel. Jelikož je míru radosti problematické změřit na konkrétní hodnotou, byla z výpočtu přínosů vyjmuta. Zároveň je úsek cyklostezky o délce 2 km příliš krátký na to, aby výrazně ovlivnil fyzickou kondici obyvatel za předpokladu, že bude trasa projeta pouze jednou při cestě do cílové destinace a zpět. Cyklostezka také není využívána pouze cyklisty, ale také chodci a bruslaři, pro ně má poté přínos především z hlediska bezpečnosti. Z tohoto důvodu jsou započteny pouze faktory ve výčtu výše.

Úspora času jízdou na kole

Průměrný cyklista jede na rovném terénu na kole rychlostí 15 km/hod. Projetí 2 km úseku mu trvá zhruba 8 minut. Pokud jede člověk danou trasu autem za standardních podmínek ji zdolá při průměrné rychlosti 60 km/h za 1 minutu. Realita na úseku je však jiná. Ve většině případů nastane čekání v koloně po dobu zhruba 10-15 minut v závislosti na tom, zda úsekem projíždí na kolejích vlak. Z hlediska úspory času je tak cesta do práce/na úřad/školy na úseku výstavby cyklostezky zrychlena až o 7 minut. V případě realizace výstavby dalšího úseku až do Pardubic by byla úspora času až šestinásobně vyšší. Plánovaná délka cyklotrasy Chrudim-Pardubice je 12 km.

Aby bylo možné ocenit ušetřený čas, byl jako základ pro výpočet stanoven průměrný plat v lokalitě Chrudim, který činí 157 Kč/hod. (Průměrné platy.cz, 2022) Díky cestě do práce na kole tak z časového hlediska cyklista ušetří každý den 18 Kč. Za předpokladu, že bude do práce dojíždět každý pracovní den, konkrétně pak v měsících březen–listopad, aby byl brán ohled na počasí a špatnou sjízdnost stezky v zimních měsících, ušetří 3 600 Kč ročně. V přepočtu na předpokládaný počet uživatelů lze předpokládat úspory ve výši **1 033 200 Kč/rok**. Průměrný počet pracovních dnů v roce je 191. Průměrná návštěvnost cyklostezky se poté liší v závislosti na počasí a ročním období.

Úspora jízdného autobusu

Dalším faktorem ovlivňující socioekonomické přínosy je úspora cestovního autobusem. Na základě jízdného společnosti OREDO, s.r.o., která je provozovatelem místní autobusové dopravy, činila v letech 2010-2015 cena standardního jízdného na úseku Chrudim-Medlešice 6 Kč. V letech 2016-2022 bylo jízdné zvýšeno na 10 Kč, od roku 2022 činí 12 Kč. Počítáme s faktem, že dle frekvence zvyšování cen jízdného bude cena 12 Kč platná až do roku 2025. Výsledek je potom násoben dvěma, jelikož se cestující musí dopravit do práce/školy a zpět. Dopravu autobusem využívá v pracovním dni již zmíněných 471 občanů. (IREDO – kalkulátor jízdného, 2017)

Tabulka 6: Ceny jízdného

Roky	Cena za dopravu v pracovních dnech za rok na 1 uživatele	Cena celkem za všechny uživatele
2010-2015	2 292 Kč	1 079 532 Kč
2016-2022	3 820 Kč	1 799 220 Kč
2023-2025	4 584 Kč	2 159 064 Kč
Průměr	3 572 Kč	1 679 272 Kč

Pramen: Vlastní výpočet

Celková cena za jízdné činí 1,68 mil. Kč. Při případném přesunu 1/5 uživatelů na cyklostezku dochází k úsporám ve výši **336 482 Kč/rok**.

Snížení nákladů na paliva u motorové dopravy

V letech 2010-2022 činila průměrná cena benzínu 32,50 Kč/l. (Finance.cz, 2022). Při průměrné spotřebě 6 l/100 km a délce trasy tam a zpět ve výši 4 km, stojí projetí daným úsekem 7,8 Kč. Při vynásobení průměrným počtem pracovních dní vyjde projetí daným úsekem ročně celkem na 1 489 Kč za 1 vozidlo. Dle informací od p. Davida Chudomského a statistik Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) projede na daném úseku denně zhruba 13 000 aut. (Sčítání dopravy – ŘSD, 2022). Pokud by zmíněná 1/5 všech dojíždějících autem (109 obyvatel) přestala tento způsob dopravy využívat a přesunula by se na cyklostezku, došlo by pak k úsporám za pohonné hmoty ve výši až **162 301 Kč/rok**.

Snížení produkce CO2

Úspory CO2 vycházejí ze skutečnosti, že cyklotrasa vedená mimo obce zvýší plynulost provozu na rychlostních silnicích. V minulých letech docházelo k problému, kdy byl hlavní tah z Chrudimi do Pardubic především v ranních a odpoledních hodinách přeplněn motorovými vozidly. Výstavbou cyklostezky dochází ke zrychlení dopravy, přičemž auta opustí danou lokalitu dříve. Na základě tohoto faktu zde dochází ke snížení produkce CO2 o 30 %. Při výpočtu se vychází z průměrné produkce CO2 automobilem s pohonem na benzín ve výši 202 g/km. (fdrive.cz, 2021) Pro vlastní ocenění byla použita cena evropských emisních povolenek, která se v posledních sedmi letech pohybovala na průměrné ceně 502,86 Kč/t.

Tabulka 7: Vývoj průměrných cen emisních povolenek

Rok	Cena emisní povolenky (Kč/t)
2015	218
2016	142
2017	144
2018	399
2019	607
2020	654
2021	1 356
Průměr	502,86

Pramen: Energetický regulační úřad, 2022

Denně se tedy při průměrné návštěvnosti vyprodukuje zhruba 2,63 tun CO2/km. Za jeden rok poté celkový poplatek za produkci CO2 činí 482 720 Kč. Jedno auto vyprodukuje na daném úseku emise v ceně 390Kč/rok. Při přesunu daných 109 obyvatel na cyklostezku dochází k celkovým úsporám **42 579 Kč/rok**.

Průměrné roční přínosy jsou poté v součtu všech faktorů vyčísleny na **1,574 mil. Kč**. Jak již bylo zmíněno, uvedené výpočty jsou velmi orientační, jelikož dostupnost informací ohledně přesné návštěvnosti cyklostezky není k dispozici. Lze odhadovat, že celoročně bude stezku využívat v průměru 1/5 celkového počtu dojíždějících v závislosti na počasí a daném ročním období. Je počítáno s faktem, jak výstavba cyklostezky ovlivní člověka, který pro cestu do práce či školy a z ní využívá právě danou cyklostezku.

5.3 Důvody realizace projektu cyklostezka Chrudim-Medlešice

Základní podmínkou pro úspěšnou realizaci CBA je nakonec určení jasných cílů projektu. Analýza poptávky po cyklostezce na úseku Chrudim-Medlešice jednoznačně prokázala nutnost vybudování cyklostezky. Dle Jetmarové (2022), referentky krajského úřadu Pardubického kraje, patří mezi primární důvody výstavby cyklostezky „*především zvýšení pohodlí a bezpečnosti účastníků silničního provozu, kteří využívají jiný způsob dopravy než auto nebo autobus*“. Jako další důvod realizace lze vnímat snahu o snížení nátlaku na automobilovou dopravu. Vybudování stezky zapříčiňuje pozitivní vliv na životní prostředí (snížení silničního provozu na silnici první třídy I/37), zvýšení bezpečnosti silničního provozu a s ní spojené snížení nehodovosti a umožnění určité specifické cílové skupině obyvatel měst Chrudim a Pardubice a obyvatelům obcí podél zamýšlené cyklostezky kvalitní dojíždění do zaměstnání, do škol, na úřady i za zábavou. Na základě dat získaných od ředitelství Policie ČR v Pardubickém kraji byl pozorován vzrůstající trend dopravních nehod na tomto úseku, který je evidentní a představuje v průběhu let nárůst o 80 %. Za předpokladu snížení nehodovosti dojde ke snížení hmotných škod na majetku, které povede k nižším výdajům pojišťoven. Ve směru k majetkovým a zdravotním pojišťovnám lze identifikovat také pouze přínosy vlivem realizace předkládaného projektu.

Pozitivní přínosy plynoucí z vybudované cyklostezky pocítuje i stát. Za předpokladu snížení nehodovosti v daném úseku silnice dochází k nižším výdajům státu, např. na zásahy složek integrovaného záchranného systému.

Vliv stavby na zdraví obyvatel je příznivý, jelikož dochází k oddělení motorové a nemotorové dopravy a tím i ke zvýšení bezpečnosti. Z hlediska životního prostředí je jediným negativním vlivem projektu trvalý zábor zemědělských pozemků, jejich plocha však bude využita pro ohumusování a vegetační úpravy stavby. Dochází zde ale také k pozitivnímu jevu – snížení koncentrace CO₂ v ovzduší. V konečném důsledku se tedy o negativní vliv nejedná. Výstavba tak podporuje rozvoj šetrného a ekologického typu dopravy.

Relativní újmu pro město Chrudim lze spatřovat ve zvýšených nákladech na údržbu vlivem nově vybudované cyklostezky, která je řešena technickými službami města Chrudim, a také ve zvýšených nákladech za spotřebu elektrické energie vlivem nového veřejného osvětlení podél cyklostezky. (Studie ekonomického hodnocení projektu – Cyklostezka Chrudim, 2008)

5.3.1 Hodnocení metodiky realizace projektu

V následující Tabulce č. 8 jsou vyčísleny veškeré náklady, které byly v průběhu výstavby a provozu cyklostezky vyčísleny a monitorovány. Jako provozní náklady jsou pak označeny vynaložené a finanční náklady.

Tabulka 8: Hodnocení metodiky realizace projektu v tis. Kč

	Výstavba	Provozní fáze							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Investiční náklady	8 292	0	0	0	0	0	0	0	0
Provozní náklady	637	290	147	130	113	113	113	163	113
Socioekonomické přínosy	0	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574
Finanční CF	0	-290	-147	-130	-113	-113	-113	-163	-113
Ekonomické CF	0	1 284	1 427	1 444	1 461	1 461	1 461	1 411	1 461
Diskontované ECF	0	1 284	1 359	1 375	1 391	1 391	1 391	1 344	1 391
Provozní fáze									
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Investiční náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	
Provozní náklady	113	113	113	213	113	113	113	213	
Socioekonomické přínosy	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	1 574	
Finanční CF	-113	-113	-113	-213	-113	-113	-113	-213	

Ekonomické CF	1 461	1 461	1 461	1 361	1 461	1 461	1 461	1 361
Diskontované ECF	1 391	1 391	1 391	1 296	1 391	1 391	1 391	1 296
ENPV	21,864 mil. Kč							

Pozn: ECF = ekonomické cashflow

Pramen: Vlastní výpočet na základě Studie ekonomického hodnocení projektu - Cyklostezka Chrudim, 2008.

V závěru je třeba věnovat pozornost ukazateli ENPV a hodnocení realizace projektu. Při představení této metody bylo řečeno, že bychom neměli realizovat projekt, jehož výsledná hodnota ENPV má záporný výsledek. Projekty s ekonomickou čistou současnou hodnotou větší nebo rovno nule, můžeme k realizaci doporučit.

V tomto případě byla hodnota ENPV vyčíslena na **21,864 mil. Kč**. Projekt lze tedy k realizaci doporučit. Socioekonomické přínosy výrazně převyšují veškeré náklady spojené s výstavbou a provozem cyklostezky. Projekt lze hodnotit jako velmi úspěšný a do jisté míry ho lze považovat jako vzor pro další investice do budoucna.

Financování projektu je zajištěno z úvěru, který je průběžně splácen finančními prostředky z obdržené dotace a rozpočtu města Chrudim. Provozní fáze (údržba cyklostezky, zajištění osvětlení cyklostezky, případné opravy) jsou též zajištěny z rozpočtu města Chrudim. Údržba cyklostezky je pak realizována prostřednictvím technických služeb města Chrudim. Veškeré tyto výdaje jsou kompenzovány přínosy, které projekt městu a jeho obyvatelům přinese.

ZÁVĚR

Hlavní náplní bakalářské práce byla charakteristika obcí na území České republiky, konkrétně pak definování orgánů obce a působnosti obcí. Následně byla věnována pozornost problematice týkající se charakterizování a hodnocení forem spolupráce na místní úrovni. Byly definovány formy spolupráce, které jsou na místní úrovni realizovány. Důraz byl kladen primárně na místní akční skupiny, konkrétně pak na Místní akční skupinu Chrudimsko.

V rámci analýzy MAS Chrudimsko bylo porovnáno několik operačních programů, které jsou momentálně v regionu realizovány a mají pro jak pro MAS samotnou, tak pro obyvatele daného území největší význam. Bylo zjištěno, že se výrazně zlepšila hospodářská situace v oblasti zemědělství, na druhou stranu, nejvíce pozornosti si vyžaduje zřízení nových kulturních a spolkových zařízení, kterých je dle názoru respondentů na území MAS Chrudimsko nedostatek.

V závěrečné části práce byla představena CBA, a to jejím základním teoretickým popisem, v němž byla vysvětlena vhodnost této metody a také její základní principy. CBA byla aplikována na projekt výstavby cyklostezky na úseku Chrudim-Medlešice, jelikož měla na obyvatele obce nesporný kulturní, dopravní, bezpečnostní i společenský dopad. Jednalo se o jeden z největších projektů, který byl v posledních letech na území mikroregionu realizován a není vyloučené pokračování výstavby dalšího úseku v oblasti Medlešice-Pardubice.

Kladné ENPV projektu prokázalo, že se jedná o projekt doporučený k realizaci. Do budoucna lze vnímat tento úspěšný projekt jako inspiraci pro další projekty, které budou na území Mikroregionu financovány. Úspěšnost cyklostezky na tomto úseku však nemusí být modelem pro všechny cyklostezky, které jsou v daném regionu budovány. Rozhodnutí, že investice do výstavby cyklostezky je vhodná závisí na určení nákladů a přínosů. Vzhledem k faktu, že cyklostezky na území mikroregionu nejsou monitorovány, lze doporučit zavedení monitoringu návštěvnosti vybraných cyklostezek, aby bylo do budoucna možné přesněji ohodnotit ekonomické přínosy, které cyklostezka regionu přináší a na základě tohoto poznání pak realizovat výstavbu dalších cyklostezek v okolí.

Na závěr je nutné konstatovat, že byly analyzovány možné přínosy a úskalí spojené s členstvím v MAS a ostatních organizacích. Všechny formy spolupráce mají na místní úrovni nesporný význam a jejich realizace a provoz mají na členské obce, veřejné i soukromé subjekty na daném území vesměs pouze pozitivní vliv. Díky spolupráci je možné realizovat velké projekty, jako je právě projekt „Cyklostezka Chrudim-Medlešice“, které by subjekty za daných

podmínek nebyly schopné uskutečnit samy. Spolupráce tak nabízí i potenciál realizace dalších projektů do budoucna.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I. Rozvojové možnosti obcí. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-29-0.

Cestovní náhrady - průměrné ceny pohonných hmot. *finance.cz* [online]. Finance.cz, 2022 [cit. 2022-09-01]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/cestovni-nahrady/prumerne-ceny-phm/>

ČERNÝ, T., MATĚNOVÁ, M., DOLANOVÁ, P. Výroční zpráva 2020. *maschrudimsko.cz* [online]. MAS Chrudimsko, 2021 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://maschrudimsko.cz/storage/app/media/dokumenty/vyrocnizpravy/vyrocnizprava-2020.pdf>

Dotazníkové šetření k aktualizaci Strategie CLLD MAS Chrudimsko. *maschrudimsko.cz* [online]. MAS Chrudimsko, 2021 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://maschrudimsko.cz/storage/app/media/dokumenty/dokumenty2021/souhrndotaznikoveho-setreni-k-aktualizaci-strategie-clld-2021-2027.pdf>

Energetický regulační úřad. *eru.cz* [online]. Energetický regulační úřad, 2022 [cit. 2022-09-29]. Dostupné z: <https://www.eru.cz/vyhledavani?dotaz=cena+emisn%C3%ADch+povolenek>

Financování obcí v ČR – současný stav a další vývoj RUD a dotací. *denik.obce.cz* [online]. Deník veřejné správy, 2017 [cit. 2022-05-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743008>

GALVASOVÁ, I., BINEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., HALÁSEK, D. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9.

Graf EUR / Kč, ČNB, grafy kurzů měn. *kurzy.cz* [online]. Kurzy.cz, spol. s r.o., 2022 [cit. 2022-08-31]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/grafy/CZK-EUR/>

Hlavní orgány obce a jejich povinnosti. *rokvobci.cz* [online]. Rok v obci, 2015 [cit. 2022-05-28]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/35-hlavni-organy-obce-a-jejich-po/>

Chrudim - jaký je průměrný plat?. *prumerneplaty.cz* [online]. Průměrné platy.cz, 2022 [cit. 2022-08-22]. Dostupné z: <https://prumerneplaty.cz/lokalita/pardubicky-kraj/chrudim>

IREDO – kalkulátor jízdného. *files.oredocz.cz* [online]. IREDO – kalkulátor jízdného, 2017 [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: http://files.oredocz.cz/jizdenka_iredo.htm

KADERÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ, J. Územní samospráva – udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-910-4.

KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ, Z. Partnerství v rozvoji obcí, měst a regionů. Praha: Auditorium, 2014. ISBN 978-80-87284-44-5.

KOUDELKA, Z. Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-335-3.

M Klub Medlešice, obec Medlešice. *medlesice.com* [online]. M-klub Medlešice, 2018 [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <http://www.medlesice.com/index.php?page=novinky>

MAAYTOVÁ, A., OCHRANA, F., PAVEL, J. Veřejné finance v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

Malý lexikon obcí České republiky. *czso.cz* [online]. Český statistický úřad, 2021 [cit. 2022-05-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2021>

Místní Agenda 21 metoda řízení kvality pro města, obce a regiony. *dataplan.info* [online]. NSZM ČR ve spolupráci s PS MA21, 2016 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/f96fc5d7def29509aeffc6784e61f65b/brozura_ma21_www.pdf

Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s. *nsmascr.cz* [online]. Národní síť místních akčních skupin České republiky, z.s., 2022 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z:

<https://www.nsmascr.cz>

NOVOTNÝ, R. Kolik oxidu uhličitého vypouští vozidlo do ovzduší?. *fdrive.cz* [online]. *fdrive.cz*, 2021 [cit. 2022-08-22]. Dostupné z: <https://fdrive.cz/clanky/kolik-oxidu-uhliciteho-vypousti-vozidlo-do-ovzdusi-velke-srovnani-podle-pohonu-6874>

Obec Mikulovice – oficiální stránky obce Mikulovice. *obecmikulovice.cz* [online]. Oficiální stránky obce Mikulovice, 2022 [cit. 2022-08-21]. Dostupné z:

<https://www.obecmikulovice.cz>

PAVLÍK, M. Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.

PEKOVÁ, J., JETMAR, M., TOTH, P. Veřejný sektor, teorie a praxe v ČR. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-209-4.

PONČÍKOVÁ, I. Mikroregiony x MAS: přínosy a nevýhody pro obce [online]. Brno: Fond mikroprojektů, 2015 [cit. 2022-05-28]. Dostupné z: <http://databaze.mikroinovace.eu/wp-content/uploads/2015/06/Poncikova-Mikroregiony-x-MAS-pr%C3%ADnosy-a-nev%C3%ADhody-pro-obce.pdf>

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Průvodce analýzou nákladů a přínosů investičních projektů. *dotaceeu.cz* [on-line]. 2014. Dostupné z: https://www.dotaceeu.cz/Dotace/media/SF/FONDY%20EU/2014-2020/Dokumenty/Metodick%C3%A9%20dokumenty/MD%20p%C5%99%C3%ADjmy/Guide-to-Cost-Benefit-Analysis_CZ.pdf.

PŮLPÁN, D. V Chrudimi vznikly první cyklopruhy, propojení s Pardubicemi zatím chybí. *idnes.cz*, 2017 [online]. [cit. 2022-08-04]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/cyklopruhy-silnicari-prujezd-cykliste-cyklostezka-chrudim.A210903_154449_pardubice-zpravy_skn

Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje, 2017 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/sclld-mas-chrudimsko-2014-2020.pdf

REJNUŠ, O. Finanční trhy. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.

Samostatná působnost obce. *rokvobci.cz* [online]. Rok v obci, 2015 [cit. 2022-05-28]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/rukovet-starosty/detail/33-samostatna-pusobnost-obce/>

Samostatná působnost obcí a kontrola jejího výkonu. *kr-zlinsky.cz* [online]. Krajský úřad Zlínského kraje, 2015 [cit. 2022-05-31]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/samostatna-pusobnost-obci-a-kontrola-jejeho-vykonu-cl-3412.html>

Ščítání dopravy - ŘSD ČR. *rsd.cz* [online]. Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2022 [cit. 2022-09-01]. Dostupné z: <https://www.rsd.cz/silnice-a-dalnice/scitani-dopravy>

SOUKOPOVÁ, J. Analýza nákladů a přínosů – Cost-benefit analýza. *is.muni.cz* [online]. Brno: MuniPress, 2013 [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/econ/jaro2013/MPV_VZVP/um/33148301/Studijni_text_CBA.pdf

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Chrudimsko pro programovací období 2014 – 2020. *dataplan.info* [online]. MAS Chrudimsko, z. s. za podpory Regionální rozvojové agentury Pardubického kraje, 2017 [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/sclld-mas-chrudimsko-2014-2020.pdf

Strategie území správního obvodu ORP Chrudim. *smocr.cz* [online]. Mikroregion Chrudimsko, 2015 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/shared/clanky/5289/Chrudim.pdf>

Střednědobý výhled města Chrudim 2021 – 2024. *chrudim.eu* [online]. Městský úřad Chrudim, 2021 [cit. 2022-06-09]. Dostupné z:

https://www.chrudim.eu/assets/File.ashx?id_org=5429&id_dokumenty=13158

Studie ekonomického hodnocení projektu - Cyklostezka Chrudim. Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje, 2008 [cit. 2022-06-12].

Strategický plán rozvoje obce - Oficiální stránky obce Horní Kruty. *hornikruty.cz* [online].

Galileo Corporation, 2022 [cit. 2022-09-27]. Dostupné z:

<https://www.hornikruty.cz/urad/strategicky-plan-rozvoje-obce/>

SVOBODA, Z. PPP projekty v municipální sféře. *moderniobec.cz* [online]. GRANT

THORNTON ADVISORY, 2022 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z:

<https://www.moderniobec.cz/ppp-projekty-v-municipalni-sfere/>

Zákon č. 51/2020 Sb. Zákon o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů (zákon o územně správním členění státu)

Závěrečný účet města Chrudim za rok 2020. *chrudim.eu* [online]. Městský úřad Chrudim, 2021 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z:

https://www.chrudim.eu/assets/File.ashx?id_org=5429&id_dokumenty=12541

Zdravá MČ a MA21. *praha-dolnipocernice.cz* [online]. Úřad městské části Praha - Dolní

Počernice, 2022 [cit. 2022-06-10]. Dostupné z: <https://praha-dolnipocernice.cz/zdrava-mc/co-je-mistni-agenda-21>

Změny územní struktury. *czso.cz* [online]. Český statistický úřad, 2021 [cit. 2022-05-28].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/zmeny-uzemni-struktury-k-1-lednu-2021>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní kompetence obcí.....	16
Tabulka 2: Právní formy spolupráce obcí.....	18
Tabulka 3: Přehled strategických cílů MAS Chrudimsko	35
Tabulka 4: Rozpis plánovaných nákladů na výstavbu.....	42
Tabulka 5: Finanční analýza projektu (v tis. Kč).....	44
Tabulka 6: Ceny jízdného	48
Tabulka 7: Vývoj průměrných cen emisních povolenek	49
Tabulka 8: Hodnocení metodiky realizace projektu v tis. Kč.....	51

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Formy spolupráce obcí.....	19
Obrázek 2: Hodnocení spolupráce mezi sousedními obcemi	22
Obrázek 3: Tematické zaměření spolupráce se sousedními obcemi.....	22
Obrázek 4: Počet partnerství MAS v jednotlivých krajích ČR Pramen: NS MAS ČR, 2022 ..	25
Obrázek 5: Místní akční skupiny na území ČR k 1.1.2022	26
Obrázek 6: Administrativní rozdělení správního obvodu ORP Chrudim v letech 2015–2024	31
Obrázek 7: Celkové výdaje města Chrudim v roce 2020	32
Obrázek 8: Zájem respondentů o aktivity týkající se životního prostředí	36
Obrázek 9: Nejžádanější aktivity v rámci jednotlivých operačních programů SCLLD	37

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Zdroje financování

Celkové výdaje vynaložené v rámci investiční fáze projektu (veškeré výdaje nutné k bezproblémovému uvedení cyklostezky do provozu) činí 11 778 193,38 Kč. V rámci projektu lze identifikovat pouze způsobilé výdaje. Podrobný rozpis výdajů vynaložených v rámci investiční fáze projektu je přiložen v rámci povinné přílohy žádosti č. 3 – Podrobný položkový rozpočet projektu. Rekapitulace výdajů projektu v podrobnějším členění je uvedena v tabulce níže.

Název výdaje	Cena bez DPH	Cena vč. DPH
<i>SO 001 - Příprava území</i>	986 110,00 Kč	1 173 470,90 Kč
<i>SO 101 - Cyklostezka, km 0,000 - 1,889</i>	5 573 702,00 Kč	6 632 705,38 Kč
<i>SO 120 - Dopravní značení</i>	92 200,00 Kč	109 718,00 Kč
<i>SO 433 - Osvětlení cyklostezky v km 0,000 - 1,889</i>	1 908 100,00 Kč	2 270 639,00 Kč
<i>SO 501 - Ochrana VTI plynovodu v km 1,556</i>	44 040,00 Kč	52 407,60 Kč
<i>SO 801 - Vegetační úpravy</i>	363 750,00 Kč	432 862,50 Kč
<i>Zpracování žádosti</i>	315 000,00 Kč	374 850,00 Kč
<i>Autorský dozor</i>	25 210,08 Kč	30 000,00 Kč
<i>Technický dozor</i>	126 050,42 Kč	150 000,00 Kč
<i>Dokumentace pro územní rozhodnutí</i>	96 000,00 Kč	114 240,00 Kč
<i>Realizační projekt</i>	110 000,00 Kč	130 900,00 Kč
<i>Dokumentace pro stavební rozhodnutí</i>	120 000,00 Kč	142 800,00 Kč
<i>Velkoplošný reklamní panel</i>	50 420,17 Kč	60 000,00 Kč
<i>Pamětní tabule</i>	84 033,61 Kč	100 000,00 Kč
<i>Poplatky za vedení zvláštního BÚ</i>	3 600,00 Kč	3 600,00 Kč
Celkem	9 898 216,29 Kč	11 778 193,38 Kč

Tabulka 22 – Rekapitulace výdajů projektu v podrobnějším členění

Zdroj: Zpracovatel studie

6.1.3. Zdroje financování

Zdrojem financování projektu jsou Strukturální fondy EU (Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF) prostřednictvím programu ROP NUTS II Severovýchod, prioritní osa 1. **Rozvoj dopravní infrastruktury, opatření 1.2. Podpora projektů zlepšujících dopravní obslužnost území.** Žadateli bude v případě podpoření projektu uhrazeno ze strukturálních fondů 92,5% z celkových způsobilých výdajů projektu (85% dotace EU, 7,5% dotace SR). Předfinancování projektu je zajištěno bankovním úvěrem, který má žadatel předjednaný s bankou (na částku 11

Příloha B: Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát – provozní fáze projektu

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tržby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vynaložené náklady	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	159 521,97	109 521,97
Materiál a energie - údržba cyklostezky	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97
Služby - opravy cyklostezky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00
Hrubý zisk ("Přidaná hodnota")	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-159 521,97	-109 521,97
Osobní náklady(mzdy+soc. a zdrav. poj.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní zisk	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-159 521,97	-109 521,97
Finanční výnosy(dotace)	2 602 534,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanční náklady	181 187,25	38 047,85	20 823,92	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00
Zisk před zdaněním	2 311 825,31	-147 569,82	-130 345,90	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-163 121,97	-113 121,97
Daň	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zisk/ztráta po zdanění	2 311 825,31	-147 569,82	-130 345,90	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-163 121,97	-113 121,97
Kumulovaný zisk/ztráta	9 966 856,22	9 819 286,40	9 688 940,51	9 575 818,54	9 462 696,57	9 349 574,59	9 186 452,62	9 073 330,65

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tržby	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vynaložené náklady	109 521,97	109 521,97	109 521,97	209 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	209 521,97
Materiál a energie - údržba cyklostezky	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97	109 521,97
Služby - opravy cyklostezky	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00
Hrubý zisk ("Přidaná hodnota")	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-209 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-209 521,97
Osobní náklady(mzdy+soc. a zdrav. poj.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Odpisy hmotného a nehmotného majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní náklady	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Provozní zisk	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-209 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-109 521,97	-209 521,97
Finanční výnosy(dotace)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanční náklady	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00	3 600,00
Zisk před zdaněním	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-213 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-213 121,97
Daň	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zisk/ztráta po zdanění	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-213 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-113 121,97	-213 121,97
Kumulovaný zisk/ztráta	8 960 208,68	8 847 086,71	8 733 964,74	8 520 842,77	8 407 720,80	8 294 598,82	8 181 476,85	7 968 354,88

Tabulka 27 – Výkaz zisků a ztrát – provozní fáze

Zdroj: Zpracovatel studie